

APOCALIPSIS

Jesucristo Iñose'e

¹ Iye cato Diusupi Jesucristona iñose'e a'ë, Jesucristopi i jo'yare quëajaquë caquë, yequë mu'se esa pa'i ja'ñere. Jaje iñouna, Jesucristopi i huiñaëre jëjo daopi, i jo'yaë Juanna quëaja'quëre.

² Jaje pa'ina, Juanpi iti si'aye iye co'amaña cui'ne Maija'quë cocare Jesucristopi itire pa'ë caquëna, ñasiquëpi quëaquë pa'iyë.

³ Sihuaquë pa'ija'quë api, iye toyase'e ñaquëpi, cui'ne sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'ë iye Maija'quë isisi cocare caquëna, asajë iño toyase'e cayere sehuocohua'ipi, tsoe tija' tējiji, iti yo'oja'a mu'seña.

Juan Toyase'e Siete Sehuosi Tsëcana Caquë

⁴⁻⁵ Yë'ë Juanpi toyayë, siete sehuosicohua'i tsëca Asia yeja pa'icohua'ina caquë, mësarute iti pa'iquëpi, tsoe pa'isiquëpi cui'ne daija'quëpi cui'ne i ñu'i saihuë tijnarepa siete joñoa pa'iyepi coní, cui'ne Jesucristo i case'eje ñaquë cacaisiquëpi, ju'isicohua'i aquëpi du'ru huësisiquëpi iye yeja pai ëjaohua'ire meñe cuañequëpi coní mësarute de'oye ñacaiyepi jo'cua de'oye pa'ijë'ë. Cristo cato maire oi tayo yo'o tuture nejocaji'i, i tsiepi. ⁶ Nejoni maire ëjaohua'ire cui'ne Maija'quëre i pëca ja'quëre pare necaicohua'ire nepi. Jaë api, si'aye miañe paquë, cui'ne si'aye i tsese'e a'ë. Jaje pa'ijaquë.

7 Sirija'a daija'quë api, jare asajë'ë. Si'a paï ñaja'cohua'i a'ë, ìte, cui'ne ìte a'si yo'osicohua'ije ñaja'cohua'i a'ë, cui'ne si'a yeja pa'icohua'ije ìte ñajë ai cuasajë oiija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ija'coa.

8 “Yë'ë aë, du'ru aquë, cui'ne tëjiquë” caji, Èjaë Maija'quë si'a tutu quë'ire papi, ìti pa'iquëpi ja'në pa'isiquëpi, cui'ne ìti daija'quëpi.

De'o Cristore Ñase'e

9 Yë'ë, Juan mësaru a'yë a'ë, Maija'quë do'ire. Jaje pa'ina, Jesure tsioni pa'i do'ire mësaru ja're te'e pa'iyë, Maija'quë cuañe te'te pa'iyere, ai yo'oyere, cui'ne ai yo'ojë quëco tuture. Jaje paquëpi Jesucristo case'ere Maija'quë cocare quëa do'ire tseasiquëpi Patmos hue'e saodohuëre paë'ë.

10 Pa'ina, mai Èjaëre pare sihua mu'se ti'aëna, Maija'quë joyopi yo'oquëna, joyose'e pa'iquë de'osiquëpi Maija'quëre sei paë'ë. Pa'i asahuë, yë'ë jeteyo'jepi duruhuë juiyeje pa'yerepa tutu caquëna.

11 “Yë'ë a'ë, du'ru aquërepa cui'ne tëjiquërepa. Toyajë'ë, te'e toya pëpë m'ë'ë ñañere. Toyani Asia yejana jëjo saojë'ë, siete sehuosi tsëcana Efesona, Esmirnana, Pérgamona, Tiatirana, Sardisna, Filadelfiana, cui'ne Laodiceana.”

12 Caquëna, ¿nepi jaje caye'ni? caquë co'ye ponëquë ñahuë, siete pa'ye oropi nesi sotoanoana, toa tsë'ise'epi pa'ina. 13 Ja siete pa'ye pa'i jopore pare pajje pa'ipi, ì quëore paja'a toa ju'i care ju'i nëcapi. Ì coti saihuëre paja'a oro tëicapi tëasiquë paji'i. 14 Ì naña cato poja'yerepa paji'i. Yëi ñama nañaje pa'ye, panita'a po sirioje pa'yerepa paji'i. Cui'ne ì ñaco capi toa ñoaje pa'yerepa paji'i.

¹⁵ Cui'ne i quëo cato de'o quënare de'oyerepa aoni toana ëose'ejë pa'yerepa ye'hue pa'ye paji'i. Cui'ne i yë'o cato jai jupo pisiyeje pa'yerepa tutu pisipi.

¹⁶ I ëja te'te jëtëre siete ma'ñocohua'ire papi. Cui'ne i yë'opopi etapi, hua'ti ñacajë pa'iore papi si'a te'ña jëjësëcore papi. Cui'ne i tsiapi ësë si'a tuturepa miaquëna, ñañeje pa'yerepa miapi.

¹⁷ Jare ñani i quëore pana ju'ise'ejë pa'i taë'ë. Taiquëta'are ipi yë'ëre, i ëja te'te jëtëpi patoquë capi:

“Ca'rama'ë pa'ijë'ë, yë'ë a'ë du'ru aquë cui'ne tëjiquë, ¹⁸ iti pa'iquë, ju'isiquë pa'isiquëpi yure ti pani huesëyë. Yë'ëpi pa'iyë, cui'ne ju'iñe isi tutu payë, cui'ne ju'isicohua'i pa'i te'te hui'yoquë.

¹⁹ Toyajë'ë, më'ë ñase'ere, yure pa'iyere, cui'ne jeteyo'je pa'i ja'ñere. ²⁰ Iye a'ë, siete ma'ñocohua'i yë'ë jëtë pa'isicohua'ire quëaye, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsë'ise'ere quëaye. Siete ma'ñocohua'i cato quëayë, siete hui'ñaohua'ini, siete tsëca sehuosicohua'i ëjaohua'ini. Cui'ne ja siete pa'ye toa tsë'ise'e cato quëaji, siete sehuosi tsëcapëa pa'iyere.

2

Siete Sehuosi Tsëcapëana Toyase'e: Efeso Sehuosicohua'i Tsëcapëre Quëaye

¹ Efeso sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai hui'ñaëna toyajë'ë: ‘Ñeje caji, ëja te'te jëtëre siete ma'ñocore paquëpi, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsë'ise'e jopoja'a cu'iquëpi.

² Yë'ëpi më'ë yo'oye si'aye asayë. Më'ë jëa co'amañare tutu yo'oquë neñe ñañë. Cui'ne

më'ë yo'o jujama'ë pa'iye ñañë. Cui'ne co'a pa'icohua'ire quëco tì'añe pa'cohua'i pa'ijëna, asayë. Asayë, cui'ne ëjaë jëjo daocohua'i a'ë cajë coa cacohua'ire neñani coa cosocohua'ire tì'ase'e. ³ Më'ë cato jë'joye peoyerepa, cui'ne yo'o jujaye peoyerepa yë'ë do'ire ai ai yo'onije yo'oquë a'ë. ⁴ Jaje pa'iquëta'are më'ëre te'ore sañope cacore payë. Më'ë du'ru huëo maca yë'ëre oise'eje pa'ye yure oiye pañë. ⁵ Jaje pa'ina, cuasa ñajajë'ë, më'ë ja'në du'ru macarepa yë'ëre oi pa'ise'ere. Ja maca Maija'quëna ponëni cui'naëpi de'oye yo'ojë'ë, du'ru huëo maca yo'ose'ere. Jaje Maija'quëna ponëma'quë pa'ito më'ëre esa sañope yo'oja'quë a'ë. Sani më'ë toa tsë'isico pa'isicore jioja'quë a'ë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are më'ë yeque de'huerepa de'oye yo'oye payë. Ja cato më'ë nicolaítas pai si'si yo'oyere coequë pa'iye a'ë. Yë'ëje jaohua'i yo'oyere coeyë. ⁷ Cajoro hue'equë pani sehuosicohua'i tsëcapëare Maija'quë joyo cayere asajë'ë. Quëcosicohua'irepa etasicohua'ini aoja'quë a'ë, ti pani huesë soquë yë ayere, Maija'quë tsio pa'iconi.'

Esmirnana Quëaye

⁸ Toyajë'ë, cui'ne Esmirna sehuosicohua'ire quëacai huiñaëna. Ñeje caji, du'ru aquë, cui'ne tējiquë, ju'lisiquëpi cui'naëpi pani coquëpi. ⁹ Yë'ëpi ñañë, si'aye më'ë yo'oye, më'ë ai yo'oye cui'ne më'ë co'amaña peoye. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ma'tëmöre jaiye co'amaña paquë a'ë. Yë'ë asayë, më'ëre judío pai a'ë cacohua'ipi co'aye caye. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato Maija'quë mamajë peoyë. Coa huati ëjaërepa tsecohua'i

a'ë. ¹⁰ Ca'rama'ë pa'ijë'ë, më'ë ai yo'o ja'ñere. Jaje pa'ina, mësarü acohua'ire huatipi yo'oquëna, tseani coja'cohua'i a'ë, si'aohua'i mësarupi neña cuañosicohua'i pa'iyere cajë. Ja maca mësarü coa diez mu'seña ai yo'oja'cohua'i a'ë. Mësarü ocue pa'i macarepa pa'ijë'ë, si'aye ai yo'oyepi daitoje. Yë'ëpi mësarute itü pa'isi do'ire ti pa'iyere isija'quë a'ë. ¹¹ Cajaro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë jayo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere. Quëcosicohua'i etasicohua'ipi cayaye ju'ñe paja'cohua'i a'ë.'

Pérgamona Quëaye

¹² Toyajë'ë, cui'ne Pérgamo sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, si'a te'ña jëjësë hua'tiyo paquëpi. ¹³ Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë co'amaña yo'oye. Cui'ne asayë, më'ë Satanás cuañe hue'ñare pa'iyë. Jaje pa'i hue'ñare pa'iquëta'a më'ë yë'ëre ocue pa'i macarepa tuiyë. Yë'ëre ire pare cuasaye jeoñe pahüë, më'ë. Jaro Satanás pa'i hue'ñana Antipasre yë'ëre quëacaiquëre mësarü aquëre huani jeo mu'señaje. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are më'ëre a'ri maña sañope caye payë: Jarote më'ë payë, te'ohua'ise'ere Balaam ye'yaquë pa'ise'ere jeoñe coecohua'ire. Jaëpi Balacre ye'yapi, Israel paire ne taojaquë caquë. Cui'ne pai de'huasi diasure isisi hua'i aiñe de'oji, cui'ne nomiohua'ire coa yo'orojaiñe de'oji cajë'ë caquë, yëhuoquë pa'aji'i. ¹⁵ Cui'ne jarote më'ë payë, yecohua'ireje nicolaítas ye'yase'e jeoñe coecohua'ire. ¹⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëna ponëjë'ë, më'ë Maija'quëna ponëma'quë pa'ito, yë'ëpi më'ë quë'rona esa sani jaohua'ire uihua'quë a'ë, yë'ë

yë'opo eta hua'tiyopi. ¹⁷ Cajoro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere: Si'aye quëcosicohua'i etasicohua'ini aoja'quë a'ë, yahuesi manare pare, joyo tutu isi aorepa. Cui'ne po quëna përe isija'quë a'ë, iti pëna te'e huajë mami pajje ti ñama'coni toyasiconi. Coa iti isisiquëse'e ña'ne pasipi.'

Tiatirana Quëaye

¹⁸ Toyajë'ë, cui'ne Tiatira sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, Maija'quë mamaquë, toa ñoare paje pa'ye ñaco ca hue'equëpi, cui'ne i quëore, broncere de'o quënare de'oyerepa aose'eje pa'ye hue'equëpi. ¹⁹ Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë yo'oye. Ña'ne, më'ë paire oiye, më'ë Maija'quë pa'iji cuasaye, cui'ne më'ë quëcoye. Cui'ne asayë, më'ë du'ru huëo maca yo'ose'e ai jerepa yure yo'oquë pa'iyë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are më'ëre a'ri maña sa'ñope caye payë. Më'ëpi ja'o Jezabelre Maija'quë ayere cayë cacore coa quëcoquë io co'aye yo'oye ñaquëna, yë'ë jo'yare io ye'yayepi cosoco ye'yaco nomiohua'ire coa yo'orojai'ña cui'ne pai de'huasi diusuohua'ire isise'ere ai'ña. ²¹ Yë'ëpi jaote tsoe maca pa'iyë isihuë, iopi cuasa ñajani Maija'quëna ponëjaco caquë. Jaje pa'iquëta'are iopi coeco ponëne paco. Cui'ne emëohua'ire yo'oyeje je'one paco. ²² Ja do'ire yë'ëpi iote cai saihuëna jëjo oaja'quë a'ë. Cui'ne iote yo'ocohua'ini, ai ai yo'oyepi neja'quë a'ë, io co'aye yo'oyere ña jujani Maija'quëna ponëma'cohua'i pa'ito. ²³ Cui'ne io mamajëreje huani jeaja'quë a'ë. Jaje yo'oquëna, si'a sehuosicohua'i tsëcapëa yë'ë api si'aye pai

cuasaye cui'ne joyo pa'iyē ñaquē asaja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yē'ëpi mēsarute pa'i ñape yo'ose'eje pa'ye sa'i de'huaja'quē a'ë. ²⁴ Jaje pa'iquēta'are, mēsarute yecohua'ire Tiatira pa'icohua'ire cayē: Mēsaru yo'o ja'ñe ai jerepa cuañeñe pañē, ja co'aye ye'yayere tuima'cohua'ire, cui'ne Satanás tsere ta'ñe asayere pa'ë cajē ye'yayere asama'cohua'ire. ²⁵ Jaje pa'iquēta'are mēsaru yure payere de'hua ñajē pajē'ë, yē'ë dai macaja'a. ²⁶ Quēcōsicohua'i etasicohua'ini, yē'ë yēyere yo'ojē pa'isicohua'ini, pa'i yejaña cuañe ëjaohua'ire neja'quē a'ë, ²⁷ yē'ë ja'quē yē'ëre cuañe ëjaëre nese'eje pa'ye. Ja maca quēna tarapēpi cajijē jai pa'i yejaña cuañeja'cohua'i a'ë, ya'o cua'conoa tē'ca jo'a saoyeje pa'ye yo'ojē. ²⁸ Cui'ne jaohua'ire cato ñata tome macarepa miacai ma'ñocore pani isija'quē a'ë. ²⁹ Cajaro hue'ecohua'i pani asajē'ë, Maija'quē joyo sehuosicohua'i tsēcāpēare cayere.'

3

Sardisna Quēaye

¹ Toyajē'ë, cui'ne Sardis sehuosicohua'i tsēcāpēre quēacai huiñaēna: 'Ñeje caji, siete Maija'quē joña paquēpi, cui'ne siete ma'ñocore paquēpi: Yē'ëpi si'aye asayē, mē'ë yo'oye, cui'ne mē'ë huajēquērepa pa'iyē caquēta'a ju'isiquēpi pa'iyē. ² Sētajē'ë. Sētani tutu yo'oquē ne huēojē'ë. Ja yē'ta'a iti nēa mañare tsoe carajani tējiyere mē'ë yo'oye Maija'quē ña hue'ñana caraēna, ñahuē. ³ Cuasa ñajajē'ë, mē'ëre ye'yase'ere jare pa'ijē'ë, cui'ne ponējē'ë, Maija'quēna. Jaje mē'ëpi sētama'quē pa'ito, yē'ëpi ñaēje pa'i

saija'quë a'ë, më'ë quë'rona më'ë utema'ë pa'i maca. ⁴ Jaje pa'iquëta'are jaro më'ë pa'i hue'ña Sardis daripëre më'ë payë, te'ohua'i mañare iohua'i ju'i caña si'si nema'cohua'ire. Co'aye yo'oyere yo'oma'cohua'ire cayë. Jaohua'ipi yë'ë ja're coní cu'ija'cohua'i a'ë, poja'i ju'i cañare suñasicohua'ipi do'i quë'iohua'i pa'iye sëte. ⁵ Quëcosicohua'i etasicohua'ipi jaje poja'i cañare suña cuañoja'cohua'i a'ë, cui'ne iohua'i mamije pa'i toya pëpëna toyase'ere ni'no jeoma'ë pasi'i, coa ai jerepa yë'ë ja'quë ña hue'ñana, cui'ne i huiñaohua'i ña hue'ñana icohua'i yë'ë tsecohua'i a'ë casi'i. ⁶ Cajonoa hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë jayo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.'

Filadelfia Quëaye

⁷ Toyajë'ë, cui'ne Filadelfia daripë sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji ti de'oquëpi, cui'ne nuñerepa pa'iquëpi, pai ëjaë David hui'yocore paquëpi, ipi hui'yosiquë pa'ito yecohua'ije sio ti'añe peoquëpi, cui'ne ipi siosiquë pa'itoje hui'yo ti'añe peoquëpi. ⁸ Yë'ëpi si'aye më'ë yo'oye ñañë. Yë'ëpi më'ë ña hue'ñana eta sa'ro hui'yo nëohuë, yecohua'ije ti sio ti'añe peoconi. Më'ë a'ri maña tutu hue'equëje de'hue yë'ë case'ere sehuoquë de'oye yo'ohuë. Jaje yo'oquë yë'ëre do'i peoquë api caye pahüë, më'ë. ⁹ Jaje pa'ina, yë'ëpi Satanásre sehuosicohua'i tsëcapë acohua'ire më'ëna sani do're ja'ruja'cohua'ire jëjo saosi'i, judío pai a'ë cajë yë'ë sehuosicohua'ire sañope yo'ocohua'ipi, coa cosocohua'ire. Jaje yo'oquëna, ñajë asa ti'ajajë, yë'ë më'ëre oi

payere. ¹⁰ Yë'ë cuañese'e si'anë mē'ë yo'o ju-jama'ë yo'o tì'ahuë. Jaje yo'o do'ire mē'ëre yē'ëpi ñacasi'i, ai yo'oye peojaquë caquë, si'a iye yeja pa'icohua'ire neña maca tì'asi maca. ¹¹ Esa yē'ë daiyë. De'hua ñaquë pajē'ë, mē'ë co'amaña yecohua'ipi mē'ëre isi ja'ñe ca nēose'ere sioye paja'cohua'ire. ¹² Quëcosicohua'ini yē'ëpi Maija'quë huë'e jēhuopa tupëa nesi'i, jaropi ti etaye paja'cohua'ire, cui'ne iohua'ina toyasi'i yē'ë Diusu mamire i tsecohua'ire pa'ë iñoñere, cui'ne yē'ë Diusu pa'i daripë mamire toyasi'i, huajë Jerusalén ma'tëmo daico mamire, cui'ne yē'ë huajë mamire toyasi'i, iohua'ina. ¹³ Cajonoa hue'equë pani asajē'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.'

Laodiceana Quëaye

¹⁴ Toyajē'ë, cui'ne Laodicea daripë sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, iti nuñerepa pa'iquëpi, iti ñasiquëpi, nuñerepa iye coca caquëpi, Maija'quëre si'aye ne huëocaisiquëpi, jerepa du'ru aquëpi. ¹⁵ Yē'ëpi si'aye ta'ñe asayë, mē'ë yo'oye. Asayë, mē'ë sēsëma'quë cui'ne uma'quë pa'iye. De'ora'pi, mē'ëpi sēsëquë panita'a uquë pa'ito. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are mē'ë cato sēsëquëje cui'ne uquëje peoquë a'ë. Mē'ë cato coa quëo ja'iquë a'ë, matu ocoje pa'iohua'ipi coa pa'iyë, de'oye yo'oma'cohua'ipi cui'ne co'aye yo'oma'cohua'ipi. Jaje pa'ina, mē'ëre yē'ë yē'opojā'a siso jëosi'i. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are mē'ëpi cayë, jaiye co'amaña paquë a'ë, si'aye de'oye saiji, cui'ne ti carayeje peoji. Jaje caquë mē'ë pa'iye ña sëtama'ë pa'iyë. Mē'ë cato teaye pa'ipi, co'amaña

peoquēpi, ñama'quēpi, cui'ne peoyopi pa'iyē, mē'ē.
¹⁸ Jaje pa'ina, yēhuoyē, mē'ēre yē'ēna huerojē'ē,
toana cua'coni nesi curiquēre pare. Yureta'a ja
maca nuñerepa jaiye co'amaña paquē pa'ija'quē
a'ē, cui'ne huerojē'ē, yē'ēna poja'i cañare, mē'ē
huajēya'ye peoyo pa'iyere pē'pējaquē. Cui'ne
ñaco ca tsa'se ēcoje yē'ēna huerojē'ē, japi neni
ñaquē pa'ija'quē. ¹⁹ Si'aohua'ire yē'ē oicohua'ire
cato, tajojēna, yē'ēpi si'sequē yēhuo nu'ñequē
a'ē. Jaje pa'iyē sēte tutu yo'oquē ja'nē pa'ise'e
jeoni Maija'quēna pōnjē'ē. ²⁰ Ina, yē'ēpi eta
sa'rore nēcaquē soiyē. Jaje soiquēna, asasicohua'i
aquēpi yē'ē yē'ore asani hui'yo catu i huē'ena
cacani i ja're con i aija'quē a'ē. ²¹ Quēcocohua'i
etasicohua'ini, yē'ē cuañequē ñu'ico yē'quē
macana ñoja'quē a'ē. Yē'ē quēcociquēpi ja'quē
ñu'ico acona ja'ruse'eje pa'ye, i cuañequē ñu'icona.
²² Cajonoa hue'equē pani asajē'ē, Maija'quē joyopi
sehuosicohua'i tsēcāpēare cayere.' ”

4

Ma'tēmo Pa'icohua'i Maija'quēre Ti De'oquērepa Caye

¹ Ja yo'o tējisi jeteyo'je ñahuē, ma'tēmore eta
sa'ro hui'yosicopi pa'ina, yē'ēre du'ru macarepa
duruhuē tuturepa juijēna, pisiyeje pa'yere papi
casiquēpi capi: “Iñona mēijē'ē. Iñosi'i mē'ēre, iye
tēto sai jeteyo'je pa'i ja'ñere.”

² Jaje ca maca tsoe joyo pa'iquē de'ohuē. Jaje
pa'i ñahuē, te'e cuañequē ñu'i saihuē ma'tēmona
ñosiconi. Ja ñu'i saihuēre te'i ja'rusiquēpi ñuji'i.

³ Iote ñu'iquē cato miaquērepa paj'i'i, jaspe

hue'yosi quëna pëje pa'irepa poja'icorepa, panita'a cornalina quënaoje pa'irepa. I ñu'i saihuë ëmëje'ere na'ñamequë së'ise'eje pa'i paji'i, i miañepi ña etojaiñerepa miapi, ña'jo quë'i quënao esmeralda hue'yosi quënaoje pa'yerepa. ⁴ Jao i cuañequë ñu'i saihuë yërëhuere yequë veinticuatro cuañejë ñu'i saire, veinticuatro aiohua'i ja'rusicohua'ipi ñuë'ë, poja'i caña suñasicohua'ipi, cui'ne curi manoare puasicohua'i paë'ë. ⁵ Joporepa ñu'i saihuëpi mujuë ye'hueyeje cui'ne ai pisiye cui'ne mujuë cayeje etapi, cui'ne ñu'ico tiñare pare siete toa tsëopëa paji'i, toa tsëni nëcase'epi. Ja cato Maija'quë siete joñoapi ña cuañopi. ⁶ Ñu'ico tiñare pare paji'i. Jairaje pa'ioipi ña etojai yeja paji'i. Cuañequë ñu'i saihuë nëico yë'quë macare cuatro pa'iohua'i paë'ë, ñaco ca timësicohua'ipi jeteyo'je cui'ne tiña ña hue'ñaje. ⁷ Du'ru macarepa aquë cato jai yaije pa'i paji'i. Cayaye aquëpi duruhuequë ëmëje pa'i paji'i. Toasoñe aquëpi pai tsiaje pa'iore hue'equë paji'i. Cui'ne cajese'e aquëpi jai huihue huëni saiyeje pa'i paji'i. ⁸ Jaohua'i cato pai ñape seis jaë capëa hue'ecohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi ñaco case'epi timësicohua'i paë'ë, hue'se cui'ne sa'nahuëje. Jaje pa'iohua'ipi, ñami cui'ne mu'se caye jeoma'pë ñeje cahuë:

De'oquërepa, de'oquërepa, de'oquërepa,

Ëjaë Diosu si'a tuturepa paquë,

tsoe pa'isiquë, yure pa'iquërepa, cui'ne cui'naëpi daija'quëpi pa'iquë.

⁹ Ñaco ca timësicohua'ipi ñu'i saihuë ñu'iquëre pare pëpajë, de'oquëre pa'ni Ëjaërepa ti pani

huesëquërepa caye ñape, ¹⁰ veinticuatro aïohua'ipi do're ja'rujë ì ña hue'ñana yo'ohuë, ìni de'oquëre pa'ni cajë, cui'ne ì ñu'ico tïñare pana ìohua'i manoare ti pa'iquëre pana ìsijë jea oejë cahuë ñeje:

¹¹ Më'ë a'ë, yëquë Èjaë cui'ne yëquë ja'quë.

Më'ëre de'oquëre pa'ë, Èjaëre pa'ë, si'a tutu quë'ire pa'ë caye pa'iji, si'aohua'i.

Më'ëpi yëni si'aye de'huasi do'ire.

5

Yëi Ñama Cui'ne Toya Pëpë

¹ Ja maca ñahuë, ñu'i saihuë ñu'iquëpi ì ëja te'tere toya pëpë tünasiconi tse'equë ñu'ina, sa'ñahuë cui'ne hue'se toyasiconi. Jaje pa'ioni siete pa'ye ëjaërepa tse a'ë quëayere je'na sëose'ere sïosico paji'i. ² Pa'ina, cui'ne ñahuë, te'e huiñaëre tutu quë'ipi tutu ñeje caquëna: “¿Nepi toya pëpë sïosicore ìni hui'yo tï'aja'cohua'i a'ni?”

³ Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo yeja cui'ne yeja huë'ehuë paije ti peohuë, te'ije toya pëpë hui'yo tï'ani ñaquëje. ⁴ Ja maca yë'ëpi ai oë'ë, toya pëpë hui'yoni ña tï'aquëje peo do'ire ña jujani. ⁵ Jaje oina, aïohua'i aquëpi capi, yë'ëre:

“Oima'ë pa'ijë'ë, ai jerepa tsoe Judá pai aquëpi pai ëjaë David tsëcapë aquëpi jai yai hue'yosiquëpi, jaëpi quëcopi, si'aye. Jaëpi toya pëpë cui'ne ìote siete pa'ye hue'ese'ere ne tëte saoja'quë api.”

⁶ Ja maca ñu'ico tïña macarepa cuatro pa'ïohua'i pa'icohua'ipi jopore pare, cui'ne aïohua'i jopore pare yëi ñama nëina, ñahuë. Coa nëji'i. Ì cato huani jeose'eje pa'ipi. Jaje pa'ipi siete eyohuëa cui'ne

siete ñaco ca hue'equë paji'i. Ja siete ñaco ca cato Maija'quë joñoa si'a yejaña jëjo saose'e pa'iyepi ña cuañopi. ⁷ Jaë yëi ñamapi sani toya pëpë iji'i, ñu'i saihuë ñu'iquërepa ëja te'te pa'iconi. ⁸ Toya pëpë i maca cuatro pa'iohua'ipi, cui'ne veinticuatro aiohua'ipi do're ja'ruhuë, yëi ñama tiñare pana. Pai ñape aiohua'i pahuë, te'e ta'të pepë cui'ne te'e ucu duruhuë, curi nesiquë. Jana huëo së ma'ñaje pa'ye timëse'ere pahuë. Ja cato Maija'quë acohua'i Maija'quëre seña paji'i. ⁹ Jaohua'ipi huajë jëjëñere jëjëhuë, ñeje:

Më'ëse'e te'i pa'iyë, toya pëpë ini iote sjo saose'e
pa'iyë ne hui'yo saoja'quë,

Huahuosiquëpi më'ë tsie do'ipi si'a yequë paire,

Ti coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña
pa'icohua'ire hueroca'ë, Maija'quëna
isisi'i caquë.

¹⁰ Më'ëpi jaohua'ire ëjaohua'ire nehuë, yëquë
ja'quëre necaicohua'ire.

Neina, iye yeja cuañecohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

¹¹ Ja jeteyo'je ñahuë. Ñaquë asahuë, jai pai
huiñaohua'i caye pisiyere. Cuañequë ñu'ico
yërehue pa'icohua'i cayere, cui'ne cuatro
pa'iohua'i cayere, cui'ne veinticuatro aiohua'i
caye pisiyere asahuë. Jai merepa jai pai pa'ë, e,
tsi'sisicohua'i. ¹² Jaohua'ipi ai tutu ñeje cahuë:

Yëi ñama te'i pa'iji, huahuosiquëpi.

Jaë cato ai de'oquëre papi, ja do'ire si'aye isiye
pa'iji, ite.

Ne ti'a tuture, si'aye payete, ta'ñe asayepi neñere,
si'a tuture,

Ējaē api, cuasajē de'oyerepa sehuoyere, i de'oyerepa nese'ere ñani sihuajē cayere, cui'ne ĩte oijē de'oji cayere.

¹³ Asahuē, cui'ne si'aye Maija'quē de'huasi co'amañapi ma'tēmopi, yejapi, cui'ne yeja huē'ehuē te'tepi cui'ne jai tsiayapi, ñeje cahuē:

Ñu'i saihuē ñu'iquērepa, cui'ne yēi ñama, si'aye pajajē cajē, de'ocohua'ire pa'ni cuasajē cayē,

Ējaē api, cuasajē de'oyerepa sehuojē yo'oye, i de'oyerepa yo'oyere ñani sihuajē cayē, cui'ne si'aohua'i Ējaērepa de'oye,

Je'nēna jaje pa'ijaquē.

¹⁴ Cajēna, cuatro pa'iohua'ipi sehuojē cahuē:

“Jaje pa'ijaquē.”

Cajēna, veinticuatro aiohua'ipi do're ja'runi ĩte Ējaēre pa'ni cajē pēpajē yo'ohuē.

6

Siete Sēase'e

¹ Ja maca ñahuē, yēi ñama du'ru macarepa si-ete pa'ye siose'e aconi ne hui'yoquēna. Ja maca asahuē, cuatro pa'iohua'i aquēpi mujuē cayeje caquēna, ñeje:

“Dani ñajē'ē.”

² Caquēna, ñaquēna, po caballopi paji'i. Pa'ina, ĩte tuiquēpi te'e sa'co saihuē papi. Paquēna, marote ĩte ĩsipi. ĩsina, si'aohua'ire quēcoquērepa etapi, si'aohua'ire quēcoquē pa'ija'quēpi.

³ Yēi ñamapi cayaye acore ĩni ne hui'yo maca cayaye aquē pa'iquēpi capi:

“Dani ñajē'ē.”

4 Caquëna, yequë caballopi etapi. Jaë cato maja'iquë paji'i. Ite tuiquëpi iye yeja de'oye pa'iye sioja'a tuture isi cuañosiquë paji'i. Jaje pa'ipi pai de'oye pa'iyere siouna, sa'ñe huani ju'ija'cohua'i a'ë caquë jai hua'tiyore isi cuañosiquë paji'i.

5 Yëi ñamapi toasoñe acore ne hui'yo maca asahuë, toasoñe aquë pa'iquëpi ñeje caquëna:

“Dani ñajë'ë.”

Caquëna, ñahuë, nea caballoni. Ñaquëna, ite tuiquëpi i jëtëre cuëcucore papi. ⁶ Cui'ne asahuë, pa'icohua'i jopore papi yë'ose'e ñeje caquëna:

“Te'e kilo trigo isiye pa'iji, te'e mu'se nesi do'i. Tres kilo cebada isiye pa'iji, te'e mu'se yo'osi do'i. Jaje pa'iquëta'are hui'yape, cui'ne o'sata'a nejoma'pë pa'ijë'ë.”

7 Yëi ñamapi cuatro acore hui'yo maca asahuë, cuatro aquë pa'iquëpi ñeje caquëna:

“Dani ñajë'ë.”

8 Caquëna, ñaquë ñahuë, së'ñoja'i caballoni. Ite tuiquë cato juni huesëye i mami hue'equë paji'i. Pa'ina, i jeteyo'jeja'a daji'i, ju'isicohua'i pa'i hue'ña ayere quëaquëpi. Jaë juni huesëye hue'equëna, isise'e paji'i, yeja cuatro pa'ye huahuese'e ayere, te'ore cuañeja'a tuture, huajo sa'ñe huaiyepi, ao ëa ju'iñepi, ju'i dahuë neñepi, cui'ne airo acohua'i ai yëcohua'i pa'icohua'ire, paire aicohua'i pa'i ja'ñe neñe cuañeja'quëre.

9 Yëi ñamapi cinco acore hui'yo maca ñahuë, Maija'quëre isijë tëo toto huë'ehuëre Maija'quë coca quëa do'ire huahuosicohua'i joña pa'ijëna.

¹⁰ Pa'ijë jaohua'ipi cahuë, ai tutu:

“Ējaērepa de'oque, mē'ē ca nēose'eje pa'ye yo'o tī'aque'repa, ¿je yēhua mē'ē yeja pa'icohua'i yēquere huaisi do'i sai toja'que a'ni, iohua'i yo'ose'eje pa'ye ñaquē?”

¹¹ Cajēna, jaohua'ire poja'i ju'i cañare suñacani capi, pēa huajējē pa'ijē'ē, a'rima tsoe maca, mēsaru acohua'ita'a, Cristore necai do'ire ju'ise'eje pa'ye, mēsaru ja'i pai huahuo tī'ajajē.

¹² Yēi ñamapi seis acore ne hui'yosi maca ñahuē. Ñaquēna, ai tutu yejapi ñu'cueo, cui'ne ēsēje neaque de'opi, jutena, oijē suñacoje pa'i neaque'repa. Cui'ne ñañēpi maja'iquē'repa tsieje pa'i de'opi. ¹³ Cui'ne ma'ñocohua'ije ma'tēmopi yejana tomehuē, soquē huiña ca ai tutuquēna, tomeñeje pa'ye. ¹⁴ Ja maca cui'ne ma'tēmoje toya ja'hua maca tuna huesoyeje pa'ye peo hue'ña ne huesēo. Ne huesēcona, si'aye ai cuti, cui'ne saodohuēa tīrose'ena sani huesēpi. ¹⁵ Ja maca iye yeja ējaohua'ipi coñana cacajē catihuē, ai cuti quēna coñana. Iohua'i ja're conī, jai ējaohua'i, soldado pai ējaohua'i, co'amaña pa ējaohua'i, cuañe tutu pa ējaohua'i, cui'ne si'aohua'i paire necai jo'yaohua'i, cui'ne jo'yaohua'i peocohua'ije catihuē. ¹⁶ Catijē cahuē, ai cutire, cui'ne quēna pēare:

“Yēquere tomecho yahuejē'ē, ñu'i saihuē ñu'iquere pare cui'ne yēi ñama pēi yo'oye ñama'pē pa'ija'cohua'ire.”

¹⁷ Jaje cahuē, iohua'ire si'se mu'sere papi tī'aēna, ¿nēpi quēcōye pa'iquē'ni?

Israel Pai Acohua'ire Toyase'e

¹ Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro huiñaohua'ipi pai ñape yeja huè'ehuë te'tere, emëje'e te'tere, cui'ne ësë mëi te'tere, cui'ne ësë du'i te'tere nëcajë tutupi iye yejana, jai tsiayana, cui'ne soquë ñëana ju'ama'quëni cajë ësejë pa'icohua'ire. ² Ñahuë, cui'ne yequë huiñaëre ësë mëi te'tepi daina. Jaë cato Maija'quë huajëquërepa, sëoconi paquë paji'i. Jaëpi ai tutu capi, cuatro huiñaohua'ire, yeja, jai tsiaña, co'a de'huaja'a tutu isi cuañosicohua'ire:

³ “Co'aye nema'pë pa'ijë'ë, yeja cui'ne jai tsiaña, cui'ne soquë ñëaje, ja yé'ta'a Maija'quë sahuasi-cohua'ire iohua'i tsia tiñare pana toya sëoma'pë pani.”

⁴⁻⁸ Cui'ne ja maca asahuë, ciento cuarenta y cuatro mil pai pa'iyë, si'a Israel pai, iohua'i tsia tiñare pana toya sëo cuañosicohua'i, cayere.

Doce mil Judá tsëcapëre,
doce mil Ruben tsëcapëre,
doce mil Gad tsëcapëre,
doce mil Aser tsëcapëre,
doce mil Neftalí tsëcapëre,
doce mil Manases tsëcapëre,
doce mil Simeón tsëcapëre,
doce mil Leví tsëcapëre,
doce mil Isacar tsëcapëre,
doce mil Zabulón tsëcapëre,
doce mil José tsëcapëre, cui'ne
doce mil Benjamín tsëcapëre pa'iyë, cayere.

Poja'i Caña Ju'icohua'i

⁹ Ja jeteyo'je ñahuë, jai paire si'a yejaña pa'icohua'ipi pai ñape tsëca tiñe pa'i pai, cui'ne

paḯ ñape tsēca tḯñe coca cacohua'ire. Jaohua'ipi ñu'i saihuē tḯñare pare, cui'ne yēi ñama tḯñare pare, ti paḯje cuecucue tḯ'añe peoyerepa paë'ë. Jaohua'ipi poja'i caña ju'icohua'ipi iohua'i jēñare sehua ja'oje pa'yere cajijē nēcahuē. ¹⁰ Cajijē nēcajē si'aohua'i cuihuē:

Maire huasoye cato

ñu'i saihuē ñu'iquērepa Maija'quē,

Cui'ne Yēi ñama tse a'ë.

¹¹ Cajēna, ñaquēna, Maija'quē huiñaohua'ipi ñu'i sai-huē aiohua'i, cui'ne cuatro pa'iohua'i yērēhueja'a nēca tē'ijaisicohua'ipi paë'ë. Pa'ijē Maija'quēre de'oquēre pa'ni cajē pēpajē yejare pana tsiapi pu'pe co'i mejē yo'ohuē. ¹² Ñeje cajē:

iḯaje pa'ija'quē! Je'nēna Maija'quē tse pa'ijaquē, de'oquēre pa'ni cajē sihuaye, i de'oyerepa yo'oyere sihuajē caye, ta'ñe asayepi neñere, de'oye yo'opi cuasajē ite sihuaye,

Ējaē api, cuasajē de'oyerepa sehujē yo'oye, si'a ne tḯ'a tutu paye, cui'ne si'a tutu hue'eye, si'anē.

Jaje pa'ijaquē.

¹³ Ja maca aiohua'i aquēpi yē'ēre seji'i:

“¿Jeropi daisicohua'ipi icohua'i poja'i caña suñasicohua'i pa'iyeni?”

¹⁴ Cajēna, yē'ēpi cahuē:

“Ējaē mē'ēpi ta'ñe asayē.”

Caquēna, iḯi capi:

“Icohua'i cato jaiye ai yo'oye tēto saisicohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iohua'i caña joja torena, Yēi ñama tsiepi poja'i cañarepa ne tosicohua'i a'ë. ¹⁵ Jaje pa'iohua'ipi Maija'quē ñu'i saihuē tḯñare pare pa'iyē. Pa'ijē mu'señapi, ñamiñapi

Maija'quë huë'ere necaijë pa'iyë. Pa'ijëna, ñu'i sai huë ñu'iquëre papi iohua'ire ñacai pasipi. ¹⁶ Jaje pa'ina, yure cato ai yo'oye paja'cohua'i a'ë, aó èaye, oco èaye, èsè èoye, cui'ne josa èsè uyejé asama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁷ Yëi ñama, ñu'i sai huë quëno maca nëiquëpi yëi ñamare ñacaiyejé pa'ye ñacasipi. Jaje yo'oquë pa'iyë isi oco coñana saquë ocaja'quë api. Yo'oquëna, Maija'quëpi iohua'i oise'ere tëno jëocaija'quë api.”

8

Siete Aco Siosico Hui'yoye Cui'ne Ma'ña Eöco, Curi Nesico

¹ Yëi ñamapi siete aco siosicore ne hui'yo maca ñahuë, ma'tëmopi nëhui tëcahuë jo'cuarepa jëo nëina. ² Ja maca ñahuë, siete huiñaohua'ire Maija'quë tiñare pare nëcajëna. Jaohua'ina siete duruhuëa isise'e paji'i. ³ Ja jeteyo'je yequë huiñaëpi daji'i, huëo së ma'ña curi cua'corore daquëpi. Dani nëcapi, Maija'quëre isijë tëo toto tiña macare pana. Nëcaquëna, jaiye isipi, huëo së ma'ñare curipi nesico Maija'quëre isijë tëo totona tëoquë èoquëna, cui'ne Maija'quë tsecohua'i señepi te'e mëijaquë caquë. ⁴ Ja ma'ña picopi cui'ne Maija'quë tsecohua'i señepi coní Maija'quë quërona ti'api, huiñaëpi iti ma'ña èo cua'coro cajiquë nëcaquëna. ⁵ Ja maca huiñaëpi Maija'quëre isijë tëo toto toa tara pa'iyepi huëo së ma'ña cua'corona ayapi. Ayani yejana jëo topi. Jëo to macarepa mujuë caye, ai pisiye, ye'hueye cui'ne yeja ñu'cueye paji'i.

Duru huë Pisiye

⁶ Ja maca siete huiñaohua'ipi siete duruhuëa pachua'ipi juñu'u cajë ne de'huahuë.

⁷ Ja maca du'ru jui huëo huiñaëpi duruhuë juisi maca sësë pepi, cui'ne toana tsie co'mese'epi yejana tompëpi. Ja maca toasoñe pa'ye yeja huahuese'e acopi te'e te'te u huesëpi. U huesëquëna, soquëje te'e u huesëpi, toasoñe acopi te'e te'te, cui'ne si'a taya u huesëpi.

⁸ Cayaye aquëpi huiñaë i duruhuë juisi maca, ai cutihuëje pa'ioipi toa tsë'isiconi jai tsiayana jeo döoyeje ña cuañopi. Ja maca toaso të'huiña, jai tsiaña pa'iyepi te'e të'hui tsie da'ca de'o nëji'i. ⁹ Ja maca jai tsiaña pa'icohua'i jujuhuë, te'e të'hui, toaso të'huiña jai tsiaña pa'icohua'ipi. Cui'ne toaso të'huiña jaiye barco pa'ise'epi, te'e të'hui ne huesëpi.

¹⁰ Toasoñe aquëpi huiñaë juisi maca, ma'tëmopi jai ma'ñoco tompëpi. Tomequë toaso të'huiña tsiaña, cui'ne oco coña pa'ise'ena te'e të'hui tome huesopi, toa cañarepa ne'suquëpi. ¹¹ Jaë ma'ñoco cato i mami hue'equë paji'i, Sëjeñe. Jaëpi toaso të'huiña tsiaña, cui'ne oco coña pa'ise'ere tomequë te'e të'hui sëje oco ne huesopi. Ja do'ire jai pai jujuhuë.

¹² Cajese'e aquëpi huiñaë i duruhuë juisi maca, ësëpi co'a de'opi, te'e te'te, toaso të'huiña huahuese'e pa'ise'epi. Ñañë cui'ne ma'ñocohua'i toaso të'huiña huahuese'e pa'ise'epi te'e të'hui co'a de'ohuë. Ja maca toaso të'huiña mu'se cui'ne ñami pa'iyë te'e te'te miañe peopi.

¹³ Ja jeteyo'je ñahuë, jai huihuere ma'tëmoja'a huahuarojai tutu caquëna:

“Teayerepa iye yeja pa'icohua'i maña, merepa neja'cohua'i a'ni, toaso huiñaohua'i duruhuëa juni cō maca.”

9

¹ Cinco aquëpi duruhuë jui maca ñahuë, jai ma'ñocopi yejana tomequëna. Jaë ma'ñoconi isihuë, tome huesë coje hui'yocore. ² Ja jeteyo'je tome huesë hue'ñare hui'youna, jaropi pico mëji'i, jai cua'coro toa suasico mëiñeje pa'yerepa. Jaro tome huesë cojepi pico etaquë ësëre cui'ne iye de'oto nea hue'ñarepa ne huesopi. ³ Ja picopi etahuë, pu'sujë pa'iohua'ipi. Etajë si'a yeja hua huesëhuë. Jaohua'i cato puni a'siye ja'ye a'si tuture isi cuañosicohua'i paë'ë. ⁴ Jaohua'ina cuañese'e paji'i, taya yeja pa'iye, cui'ne yejapi tayaje pa'ye ña cuañoñe, cui'ne soquë ñëa nejoñe pa ja'ñere, coa Maija'quë tsecohua'ire pa'ë iñoñere iohua'i tsia tiña macare pana sëoma'cohua'ise'ere ne ja'ñere. ⁵ Jaje pa'iquëta'are paire huani jeoñere pare ësësicohua'i paë'ë. Jaje pa'ina, coa cinco ñañëohua'ire a'si ju'iñe totacohua'i paë'ë. Cui'ne iohua'i totase'e cato puni a'siye ja'ye a'siye paji'i. ⁶ Ja mu'seña cato pai ju'iñere yëja'cohua'i a'ë. Jaje yëjëta'a juni huesëye paja'cohua'i a'ë, ju'iñepi peoquëna.

⁷ Pu'su cato caballo huajo sajë ne de'huase'eje pa'iohua'i paë'ë. Iohua'i siopëre curi marojë pa'iore pahuë. Iohua'i tsiapi pai tsiajë pa'io paji'i. ⁸ Cui'ne nomiohua'i nañaje pa'ye hue'ehuë. Iohua'i cujire airo yai cujije pa'ye hue'ehuë. ⁹ Cui'ne quëna ju'i cañare suñase'eje pa'iohua'i paë'ë, iohua'i jëa ja'ñere. Cui'ne iohua'i jaë

capëapi jai p̄ai caballo quërëcoja'a huajo sajë huë'huëjëna, p̄isiyeje pa'ye p̄isipi. ¹⁰ Puni j̄icomaoaje pa'ye hue'ecohua'i paë'ë. Jarote dahuë hue'ecohua'i paë'ë, cinco ñañëohua'ire a'siyere. ¹¹ Pu'suohua'ire cuañe ëjaë cato tome huesë coje huiñaë paji'i. Hebreo coca cato Abadón hue'equë paji'i. Griego coca cato Apolión hue'equë paji'i. Jaje cani ìti Nejoquë caye a'ë, p̄ai coca cato.

¹² Du'ru macarepa ai yo'oye tëto saji'i. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a cayaye carapi.

¹³ Seis aquë huiñaë jui maca yë'ose'e p̄isiquëna, asahuë, Maija'quë quë'ro oropi nesi totore cuatro pa'i eyohuëapi. ¹⁴ Ja caye cato seis aquë huiñaëni duruhuë paquëni capi, ñeje:

“Joye saojë'ë, cuatro huiñaohua'ire sëasicohua'ipi jai ya Efrautes të'tëpa ñu'icohua'ire.”

¹⁵ Ja maca ìti case'eje cuatro huiñaohua'ire joyesicohua'i paë'ë. Jaohua'i cato toasoñe pa'ye huahuese'e p̄ai pa'icohua'ire huaija'cohua'ipi etahuë. Iti hora, mu'se, ñañë, cui'ne ometëcahuë t̄i'asi maca j̄are caquë ne de'huasicohua'ipi etahuë. ¹⁶ Ja maca de'hue se asahuë, doscientos millones soldado p̄ai pa'iye, caballore tuijë huajo sacohua'i.

¹⁷ Jaje pa'ye ñahuë, cani ñañeje pa'ye caballo-hua'ire. Iohua'ire tuicohua'i cato coti saihuëare toaje pa'yere papi suñasicohua'i paë'ë, iohua'ì jëa ja'ñe. Jaje pa'yepi ma ja'ñe, yeque ña'jo quë'ye cui'ne yeque së'ñoja'iñe paji'i, azufreje pa'ye. Caballohua'i cato airo yai s̄iopëje pa'ye hue'ecohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'i yë'opoapi toa, pico, cui'ne së'ño ja'ñe azufre etapi. ¹⁸ Ja maca toasoñe pa'ye

huahuese'e paï pa'icohua'i te'e të'hui jujuhuë, caballo yè'opoaja'a toasoñe pa'ye co'ayerepa: toa, pico, cui'ne sē'ño ja'ñe etasi do'ire. ¹⁹ Ja caballohua'i cato iohua'i yè'opoare cui'ne iohua'i jicomoare tutu pahuë. Iohua'i jicomoa cato aña siopëaje pa'ye paji'i. Japi paire co'aye nehuë.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are ja ju'i dahuëna ju'ima'cohua'i cato co'aye yo'oye jeoma'pë huatiahua'ire tuiyere, de'huase'ere oro, po curi, bronce hue'yosi quëna, cui'ne soquë de'huase'ere señere jeoma'pë paë'ë. Asa ma'ñere, ñama'cohua'ini, cui'ne cu'i ma'ñere sejë paë'ë.

²¹ Cui'ne jeoma'pë paë'ë, paire huani jeañe, paire dahuë neñe, nomiohua'ire coa yo'ojë pa'iye, cui'ne co'amaña ñañe.

10

Huiñaëpi Toya Pëpë A'riconi Tunasiconi Cajipi

¹ Ja maca ñahuë, yequë huiñaëre tutu quë'ipi ma'tëmopi cajequëna, siriopi ca'nesiquëpi. I siopë cato na'ñamequëpi ca'huaro puasiquë paji'i. Cui'ne i tsia cato mia merepa miaco paji'i, ësëje pa'io. Cui'ne i nëcañoaje toa tsëni nëcase'eje pa'ye paji'i.

² A'ri toya pëpë hui'yosiconi cajipi. Cajiquëpi i ëja tē'te quëo ja'huapi jai tsiayana se titopaquë, i ari tē'te quëo ja'huapi yejana tsa'cu papi. ³ Ja maca tutu cuipi, airo yai jaiquërepa cayeje pa'yerepa. I cuisu maca mujuë cayeje pa'yerepa siete yè'o tuturepa cajëna, asahuë. ⁴ Siete yè'o tuturepa ca tosi maca toyara'huë. Ja case'ere toyasi'i caquë yo'oquëna, ma'tëmopi capi, yè'ere:

“Coa asajë'ë, më'ëse'e. Toyama'ë pa'ijë'ë, siete yè'o tuturepa case'e.”

⁵ Ja jeteyo'je ñahuë, jai tsiayana cui'ne yejana tito pasiquëpi huiñaëpi i ëja te'te jëtëpi ma'tëmona mëne nëoquë ⁶ ti pani huesëquëre pana, yeja, ma'tëmo, jai tsiaña, cui'ne si'aye iote pa'iye nesiquëre pana se ca co'ijai care payë caquë ñeje capi:

“Yeque tsoe ute coñe peoji. ⁷ Siete aquë huiñaë duruhuë jui maca tija'sipi, Maija'quë yahue cuasa nëose'e payepi, i jo'ya ite quëacaicohua'ire i ca nëose'eje pa'ye.”

⁸ Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ë asasi yë'opi ca coquëna, ñeje:

“Sani ijë'ë, a'ri toya pëpë hui'yosiconi jai tsiayana, cui'ne yejana tito paquë huiñaë cajiconi.”

⁹ Caëna, sani huiñaëre sei'ë, a'ri toya pëpëre isijaquë caquë. Seina, ipi capi, yë'ëre:

“Ico, ini aijë'ë, më'ë yë'opo cato payaoje pa'io pasipi. Jaje pa'isicota'a më'ë ëtatu'una sējeco ponëja'coa.”

¹⁰ Caëna, huiñaë cajicore ini a'ri toya pëpë aë'ë. Ai maca yë'ëre cato saija'ico payaoje pa'io repa paji'i. Jaje pa'isicota'a ëtatu'una sējecorepa de'opi. ¹¹ Ja maca yë'ëre cahuë:

“Tijupë pai daripëa pa'icohua'ire, cui'ne yequë coca cacohua'ire, cui'ne yequë yejaña pa'icohua'ire, cui'ne pai ëjaohua'ire quëaye pa'iji, Maija'quë cayere.”

11

Caya Quëacaicohua'i

¹ Ja maca yë'ëre catë tarapëje pa'ioni cuëcujä'core isihuë. Isini cahuë:

“Huëni Maija'quë huë'ere ina isi toto saihuëre, cui'ne iote pa'ijë secohua'ire cuecuejë'ë. ² Jaje pa'iquëta'are cuecuema'ë pa'ijë'ë, hue'se de'otota'a. Jaro cato Maija'quëre sema'cohua'ina isi sito a'ë. Jaohua'ipi si'a de'o daripë tsa'cu huesoja'cohua'i a'ë, cuarenta y dos ñañëohua'ire. ³ Ja maca yë'ëpi cayaohua'ire oicohua'i suññañe pa'yere suñasicohua'ini jëjo saoja'quë a'ë, yë'ë aye quëaja'cohua'ire mil doscientos sesenta mu'seña.”

⁴ Icohua'i caya quëacohua'i cato si'a yeja Ejaërepa tiñare pare nëcajë pa'icohua'i paë'ë. Jaohua'i cato caya olivo soquë ñëa'ë, cui'ne caya sotonoa toa tsë'ise'e paji'i. ⁵ Paipi jaohua'ire co'aye yo'oñu'u cajë yo'ocohua'i pa'ito coa yë'opopi toa sëco ëo huesocohua'i a'ë, ti peo hue'ñarepa. Jaje ne huea cuañoñe pa'iji, iohua'ire sañope yo'ocohua'i. ⁶ Jaohua'i cato Maija'quë coca quëa macaja'a ocoye pa ja'ñere ne tutu pacohua'i paë'ë, cui'ne ocojë tsie pona tutu pacohua'ipi yeja paire coa si'aye ai yo'oye necohua'i paë'ë, iohua'i yëyejë pa'ye. ⁷ Jaje pa'iquëta'are iohua'i quëaye saosi maca, tome huesë cojepi nëtë mëoni huajëya'ye pa'ipi jaiquë aipi jaohua'ire quëco huesoni, tseani huani jëapi. ⁸ Huani jëaëna, iohua'i capëa jai daripë ma'ñare jëocose'epi uija'coa, Ejaëre quesì daripëre. Jaro cato Sodoma, cui'ne Egípto hue'yosi daripë a'ë, co'a daripë pa'i do'ire. ⁹ Jaje jëocosi capëapi toaso mu'seña cui'ne jopoja'a uina, si'aohua'i maña ñaja'cohua'i a'ë. Ti pai, yequë coca cacohua'i, cui'ne yequë daripëa pa'icohua'i, si'a yejaña pa'icohua'i ñajëta'a tama'pë pa'ija'cohua'i a'ë, coe do'ire. ¹⁰ Iye yeja

pa'icohua'i cato ai sihuaja'cohua'i a'ë, jaohua'i ju'isi do'ire. Jaje pa'ina, pai ñape sa'ñe co'amaña isija'cohua'i a'ë. Maija'quë coca quëajë iohua'ire josa yo'osicohua'ipi peojëna, jaje sihuaja'cohua'i a'ë. ¹¹ Jaje sihuajëta'are toaso mu'seña joporepa pa'i maca Maija'quëpi cui'naohua'ini huëo copi. Ja maca si'aohua'i iohua'ire ñasicohua'i quëquë huesëhuë. ¹² Ja maca cayaohua'i quëacaicohua'ipi asahuë, tutu ma'tëmopi yë'ose'e ñeje caquëna:

“Mëj'ë, iñona.”

Si'aohua'i iohua'ire pëicohua'i ñajëna, sirioja'a ma'tëmona mëni huesëhuë. ¹³ Ja maca yeja ñu'cueo. Ñu'cuecona, jai daripëpi diez te'ña huata tomeo. Huata tomecona, siete mil pai jujuhüë. Ja maca huajëcohua'i nëasicohua'ipi quëquë huesëni Maija'quë ma'tëmo pa'iquëre de'oquëre pa'ni cajë yo'ohüë.

¹⁴ Ñeje tëto saji'i, cayaye nejoñe aye. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a toasoñe aco tëto saiye carapi, titaja'coa.

Siete Duruhuë Acore Juise'e

¹⁵ Siete aquë huiñaë i duruhuë juisi maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'o cajëna, ñeje:

Iye yeja yure cato

Mai Ejaë cui'ne i Cristo cuañeñere pa'iji.

Jaje pa'ina, ipi carajaiñe peoyerepa cuañequë pa'ija'quë api.

¹⁶ Ja maca veinticuatro aiohua'ipi Maija'quë ña hue'ñare pare cuañejë ñu'i saire ñu'icohua'ipi Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë iohua'i tsiapi yejare pana në mejë yo'ohüë, ini ai cuasajë. ¹⁷ Ñeje cajë yo'ohüë:

De'oji. Ējaē mē'ēre pēpayē,

Si'aye pa'ire pare.

Yure, cui'ne tsoeje pa'iquēre pare,

Jaje pa'ipi yure si'a mē'ē tuturepa ini

Cuañe huēoquēre iye yeja.

¹⁸ Iye yeja pa*̄*i cato mē'ēre pē'ē.

Jaje pa'iquēta'are mē'ē pēi mu'sere papi t*̄*i'api.

T*̄*i'aēna, yure cato ju'isicohua'ire iohua'i yo'ose'eje

pa'ye ñaquē ca de'huaja'quē a'ē, mē'ē.

Ca de'huaquē mē'ē jo'yaohua'ire isija'quē a'ē,

de'huacaisi co'amañare.

Jaje mē'ē isija'quē a'ē, mē'ēre quēacaicohua'ire.

Mē'ēna isisicohua'ire, ějaēre papi cajē nuñerepa

sehuojē pa'icohua'ire,

Si'ahua'ire, aiohua'ire pa'nita'a tsireje.

Iye yeja pa*̄*ire nejocohua'i pa'isicohua'ire cato

mē'ēpi nejoja'quē a'ē.

Jaje pa'ina, de'oji, mē'ēre cayē.

¹⁹ Ja maca Maija'quē huē'e ma'tēmo pa'icopi

hui'yona, ja*̄*rote paji'i, Maija'quē maire huajēye ca

nēose'e de'huase'epi. Ja maca mujuē ye'hueyeje

pa'ye, ai pi*̄*siye, mujuē ai cayeje pa'ye, yeja

ñu'cueye cui'ne sēsē carapēa tōmeñe paji'i.

12

Nomio Cui'ne Jai Pē'ēje Pa'i Yo'ose'e

¹ Ja maca jaiye ma'tēmopi iññere ñahuē.

Ñaquēna, te'o nomio ěsē miañeje pa'yere ca'nesico

paco'ē, ju'i ca ca'neñeje pa'ye. Jaje pa'iopi ñañēni

meñe tsa'cu paco paco'ē, cui'ne doce ma'ñocopi

io siopē puasico paco'ē. ² Jaje pa'iopi ts*̄*i ětapē

paco'ē. Pa'iopi ts*̄*i coa huēoni a'si ju'io, ai cuio.

³ Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmona yequë ñaiquëna. Ñaiquëna, jai pë'ëje pa'ipi maja'iquëpi, siete siopëa hue'equëpi, diez cajohuëa hue'equëpi, cui'ne iti siopëa ñape maro pu'ñe paji'i. ⁴ Jaje pa'ipi i jicomopi toaso të'huiña ma'ñocohua'i pa'iyere te'e te'te ma'ñocohua'ire yejana ne darëpi. Jaëpi nomio tsj çasi'i caco yo'o tiñare pana nëca dani utepi, çasi maca tsihua'ëre asi' caquë. ⁵ Ja maca nomiopi tsihua'ëni çao, si'a yejaña pa'icohua'ire quëna tarapëpi cajiquë cuañeja'quëni. Jaje pa'iquëta'are io mamaquëre cato sioni Maija'quë quë'rona i ñu'i saihuë quë'rona sahuë. ⁶ Sarena, nomiopi cuene yejana catio. Maija'quë iote caquë necai sitona, iote mil doscientos sesenta mu'seña aøjë paja'tona.

⁷ Ja jeteyo'je ai uihuaye paji'i, ma'tëmopi. Pa'ina, huiñaë Miguelpi cui'ne i huiñaohua'i conj jai pë'ëje pa'ire cui'ne i huiñaohua'ire uihuahuë. ⁸ Jaje uihuajë jai pë'ëje pa'ire cui'ne i huiñaohua'ire quëcorena, iohua'i pa'ija'to ma'tëmo peoquëna, ⁹ ja maca jai pë'ëje pa'ire cui'ne i huiñaohua'ire yejana jeo tohuë, tsoe hue'ña añare, huati cui'ne Satanás hue'equëre, si'a yeja paire cosoquëre.

¹⁰ Ja maca asahuë, ma'tëmopi tutu ñeje caquëna:

“Maija'quë do'ijëre ñamiñapi, cui'ne mu'señapi Maija'quë ña hue'ñana sañope caquë pa'isiquëre eto saosi do'ire yureta'a ti'are papi, huaso maca, Maija'quë si'a tutu quë'ire papi cuañe maca, Jesucristo cuañe Ejaërepa pa'i maca. ¹¹ Maija'quë do'ijë, cato Yëi ñama tsiepi cui'ne Maija'quë coca cayeje pa'ye nuñerepa iohua'i pa'ise'epi conj mënare quëcohuë. Jaje pa'ina, iohua'i pa'iyë nejoñe

ca'raye pahüë. Pajë coa ai jerepa jujunije jujuñu'u, cuasahuë. ¹² Sihujë'ë, ma'tëmo pa'icohua'i. Jaje pa'iquëta'are teayerepa yeja pa'icohua'i maña, cui'ne jai tsiaya pa'icohua'i, huati mësarü quë'rona cajepi pëtitesiquëpi ite nejoñe ja'yere pa'ina, ñaquë.”

¹³ Jai pë'ëje pa'ipi yejana jëo tosiquëpi pa'i ña jujani tsihua'ëre coasiconi huajo huëopi. ¹⁴ Jaje huajo huëouna, nomiore jai huihue care isihuë, io ja'jëco cuene yejana io quë'rona sai ja'ñere, aña peo hue'ñana so'ona. Jaron a toaso ometëca jopore paja'a aojëna, pa'ija'copi saija'coa. ¹⁵ Jaje pa'ina, añapi nomiore io yë'opo siso etosi ocopi tsiaya neni col'je me tosi'i caco yo'ocona, ¹⁶ nomiore yejapi cocaio jai pë'ëje pa'i oco nese'ere peo hue'ñarepa ya'ani nëo hueso. ¹⁷⁻¹⁸ Jaje yo'osi maca jai pë'ëje pa'ipi ai pëti huëopi, nomiore. Jaje pa'ina, io tsëcapëre Maija'quë cuañese'e sehuocohua'ire, Jesucristo quëase'ere nuñerepa coca tuicohua'ire uihuasi'i caquë saji'i.

13

Cayahua'i Huajëya'ye Pa'iohua'i

¹ Jai tsiaya mejahuëre nëcaquë ñahuë, jai tsiayapi huajëya'ye pa'ipi etani tumaquëna, siete siopëa, cui'ne diez cajohuëa quë'ipi, cajohuëa ñape maro pu'ñe paji'i, cui'ne i siopëare Maija'quëre cue'cuejë Maija'quë mamire sëose'ere hue'eye paji'i. ² Iquë huajëya'ye pa'i yë'ë ñasiquë cato airo yaije pa'i paji'i. Jaje pa'ipi oso quëoje pa'ye hue'epi, cui'ne i yë'opore jai yai yë'opoje pa'iore hue'epi. Jaje pa'ina, jai pë'ëje pa'ipi

i tuture, i cuañequë ñu'i hue'ñare, cui'ne ëjaë cuañequë pa'yere isipi. ³ Iquë huajëya'ye pa'i siopëa acopi te'o jai a'sio ai paji'i. Pa'iona, paipi ñajë ju'ija'quë api cajë ñasicohua'ita'are ja'ju huesësico paco'ë. Jaje pa'ipi co'yasi do'ire paipi ña quëquëni ina tui huëohuë. ⁴ Ja maca jai pë'ëje pa'ire huajëya'ye pa'ire ëjaëre papi cuasajë sei'ë, huajëya'ye pa'ire tutu isisi do'ire. Jaje cui'ne iti tutu isi cuañosiquëreje sei'ë, ñeje cajë:

“¿Nepi iquëje pa'iohua'i pa'iyë'ni? ¿Nepi ite uihua ti'añe pa'iquë'ni?”

⁵ Jaiye Maija'quëre sañope caja'a coca isi cuañosiquë paji'i. Jaje pa'ipi cuarenta y dos ñañëohua'ire cuañëja'quë paji'i. ⁶ Jaje pa'ipi ñeje yo'opi: Maija'quëre sañope capi, i de'o hue'ñare co'aye capi, cui'ne ma'tëmo pa'icohua'ireje co'aye capi. ⁷ Cui'ne Maija'quë tsecohua'ire sañope uihuaquë ñese quëco ja'ñe isi cuañosiquë paji'i, cui'ne si'a pai, tsëcapëa pa'icohua'ire, si'a pai yequë coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire cuañëja'a tutu isi cuañosiquë paji'i. ⁸ Jaje pa'ini si'aohua'i iye yeja pa'icohua'i iohua'i mamì yeja de'huama'në Yëi ñama ai yo'oquë ju'isiquë pa'iyë toya pëpëna toyama'cohua'ise'ë jaëre sei'ë.

⁹ Cajoro hue'ecohua'i pani asajë'ë. ¹⁰ Co hue'ña tseani saja'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare tseani co hue'ñana saja'cohua'i a'ë. Hua'tipi huaija'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare hua'tipi huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë tsecohua'i cato quëcocaiyere, cui'ne Maija'quë pa'ire paji cuasayere paye pa'iji, quëco ti'aja'cohua'i.

11 Ja jeteyo'je yequëre huajëya'ye pa'ire ñahuë, yejapi etaquëna. Jaë cato caya cajohuëa hue'equë paji'i, yëi ñama cajohuëaje pa'yere. Jaje pa'ita'a jai pë'ë cayeje pa'ye caquë paji'i. 12 Jaje pa'ipi du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i tutuje pa'yere paquë paji'i. Jaje pa'ipi du'ru etasiquë ña hue'ñana si'aohua'ire yeja pa'icohua'ire cuañepi, du'ru macarepa etasiquëni ai cuasajë ire papi cajë, jai a'sio aire hue'esiquëpi ja'jusiquëni sejë'ë caquë. 13 Cui'ne jaiye pai yo'o tija ma'ñe yo'opi. Yo'oquë pai ña hue'ñana ma'tëmopi yejana toa tomeñe ne iñoquë yo'opi. 14 Du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i ña hue'ñana yo'o iño ja'ñe isise'epi yo'oquë iye yeja pa'icohua'ire cosopi. Cosoquë cuañepi, du'ru etasiquëje pa'ire nejë'ë caquë, hua'ti totasiquëta'a ja yë'ta'a huajëquë pa'iyeye pa'ire. 15 Maija'quë ësema'ë pa'ina, cayaye aquë etasiquë huajëya'ye pa'ipi pai de'huasiquëna, tutu isipi, du'ru aquëje pa'ire nesiquëna. Jaje isina, yë'equë, cui'ne coca caquë pa'i, yecohua'ire ite do're ja'runi sema'cohua'ire huani jeojë'ë, cuañepi. 16 Yequeje cui'ne yo'opi, si'aohua'ire a'ricohua'ire, jaicohua'ire, jaiye co'amaña pacohua'ire, co'amaña peocohua'ire, de'oye pa'icohua'ire, jo'yaohua'ire, ëja te'te jëtëna panita'a tsia tiñare pana toyaye pa'iji, caquë. 17 Jaje pa'ina, huajëya'ye pa'i mamire, panita'a i mamire cuëcuyere toyama'cohua'i pani co'amaña hueroyeje ti peopi. Cui'ne se yo'oyeje peopi, curiquë nesi'i caquë. 18 Iye cato ai tajañe cuasaye asa tijañe paji'i. Asa tijaquëpi cuasarepa caye paji'i, huajëya'ye pa'i mamire cuëcueni toyase'ere. Ja cuëcuese'e cato pai mami

cuęcuese'e a'ë. J̄a cuęcuese'e cato seiscientos sesenta y seis a'ë.

14

144.000 Pai J̄ej̄ēñe

¹ N̄ahuē, Ȳei ñamare Sión cutihuēre nēina. J̄arote i j̄a're cōni pa'ë, ciento cuarenta y cuatro mil pai. Iohua'i tsia tiñarepa Ȳei ñama mamipi cui'ne i pēca ja'quē mamipi toyasicohua'ipi. ² J̄a jeteyo'je asahuē, ma'tēmopi jai jupo p̄isiyeje, mujuē ai tutu tē'cana p̄isiyeje, cui'ne jai pai ta'tēpe p̄ēa ta'tējēna, p̄isiyeje pa'ye p̄isiquēna. ³ J̄aje p̄isiquēna, jaohua'ipi huajē j̄ej̄ēñere j̄ej̄ehuē, iti cuañequē ñu'i saihuē tiñare pana, cuatro pa'iohua'i ña hue'ñana, cui'ne aiohua'i ña hue'ñana. J̄a j̄ej̄ēñere cato j̄a ciento cuarenta y cuatro mil pa'icohua'ise'e ye'yesicohua'i a'ë. ⁴ Icohua'i cato nomiohua'ire yo'oye, si'si de'oye p̄asicohua'ipi, de'ocohua'ire pa'ë. J̄aje pa'iohua'ipi Ȳei ñamase'ere tuiyē, coa si'a hue'ña i sai hue'ñaje. Jaohua'i cato yeja pa'icohua'ini huasosicohua'ipi pa'iyē, du'ru quēise'eje pa'yere Maija'quēna, cui'ne Ȳei ñamana i'isicohua'ipi. ⁵ Icohua'i cato ti coso coca cama'cohua'irepa pa'ë. J̄aje pa'ina, jaohua'ire tayocohua'i a'ë ca ti'añe ti peoji.

Toaso Huiñahua'i Quēase'e

⁶ J̄a maca ñahuē, yequē huiñaēre ma'tēmoja'a huahuaquē saina, iye yeja pa'icohua'ire si'ahua'ire yequē p̄aire, ti coca cacohua'ire cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire ti pani huesē cocare quēasi'i caquē. ⁷ J̄aje pa'ipi tutu capi, ñeje:

“Maija'quëre ca'rajë'ë. De'loquëre pa'ni cajë si-huajë'ë, ise'ere. Tsoe tì'api, paì ñape yo'ose'e ñaquë saì de'huaja'a mu'se.”

⁸ Ja maca cayaye aquëpi huiñaë capi, ñeje:

“Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, paì mañare iye yeja pa'icohua'ire io co'aye yëyepi oqua cuepasio.”

⁹ Ja maca toasoñe aquë huiñaëpi ai tutu capi, ñeje:

“Paipi huajëya'ye pa'ini, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëni, de'loquëre pa'ni cuasajë ñajë sihuacohua'ire, cui'ne jëtëna panita'a tsiana i ayere toya cuañosicohua'ire cato, ¹⁰ Maija'quë pëi si'se sëje conore ucuja'cohua'i a'ë, co'ayere pare, i pëi ne de'huase'ere. Jaje ai yo'oja'cohua'i a'ë, toa cui'ne, azufre conì tsë'i sitona Maija'quë huiñaohua'i, cui'ne Yëi ñama ña hue'ñana. ¹¹ Iohua'i tsë'i sitore pana ujë ai yo'ojëna, pico mëiñe je'nëna mëio nëija'coa, si'a mu'señapi, cui'ne si'a ñamiñapi, pëa huajëye ti peojë. Jare jaje pa'ijajë huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre sejë, cui'ne i mami ayere toya cuañosicohua'ire. ¹² Iye cato Maija'quë paì i cuañese'e sehuocohua'ire, cui'ne Jesure nuñerepa tuicohua'ire yëhuoye a'ë, quëcojë yo'o jujama'pë pa'iye a'ë.”

¹³ Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e yë'ëre caquëna:

“Toyajë'ë, iyere: ‘Sihuaye pa'iji, iye macapi seña maca Èjaë ja're tsioni ju'isicohua'i cato.’ Jaje pa'iji caji, Maija'quë joyopi. Jaohua'i cato iohua'i yo'oyere ne tējini pëa huajëja'cohua'i a'ë, iohua'i nese'e ja're conì.”

Yeja Co'amaña Tëaye

14 Ja maca ñahuë, te'ire Jesuje pa'ipi, Pai Ma-maquë hue'yosiquëje pa'ire, poja'i sirio ëmëje'na ja'rusiquëpi ñu'ina. Jaë cato orore pase'e nesi marore pu'iquë paji'i. Jaje pa'ipi hua'ti ca'huarore ai jëjësëcore pani cajipi. 15 Cajiquëna, Maija'quë huë'epi yequë huiñaëpi etapi. Etani ai tutu cuiquë capi, siriore ñu'iquëre:

“Më'ë hua'ti ca'huarore meñe jua co'i meni tëajë'ë. Tsoe tì'api, ìti tëa macarepa. Jaje pa'ina, yeja pa'ie quere huesëpi.”

16 Ja maca siriore ñu'iquëpi ì tëacopi yejana meñe jua co'i meni yeja pa'iyere tëapi.

17 Ja jeteyo'je ñaquëna, yequë huiñaëpi Maija'quë huë'e ma'tëmo pa'icopi etani hua'ti ca'huaro ai jëjësëconi cajiquë saji'i. 18 Ja maca yequë huiñaëpi etapi, Maija'quëre isijë tèo toto quë'ropi. Jaë cato toare cuãne tutu paquë paji'i. Jaëpi tutu cuiqi, hua'ti ca'huaro cajiquëre ñeje caquë:

“Më'ë hua'ti ca'hua jëjësëcopi meñe jua co'i meni cuiya'i jure tëajë'ë. Tsoe ya'ji sapi, yeja pa'ie.”

19 Jaje ca maca huiñaëpi ì hua'ti ca'huaropi iye yejana se ya'cue co'ijani cuiya'i jure tëapi, iye yeja cuiya'i tsiña ayere. Tëani ja maca ayapi, jai cua'corona tsa'cu jo'a sao ja'ñere. Ja yo'oye cato iñoji, Maija'quë paire si'se ja'ñere co'ayere papi. 20 Jai daripë hue'sena cuiya'i tsa'cu jo'a huesose'e paji'i. Jaro jai cua'coropi tsiere pase'e etapi. Io huaiñe cato caballo yë'opo sëa macare paja'a huaiñe paji'i, cui'ne io jaiyepi paji'i, trecientos kilómetros pa'i jaira.

15

Huiñaohua'ipi Siete Pa'ye Tëjyerepa Ai Yo'o Ja'ñere Paye

¹ Ma'tëmöre ñaquë ñahuë, yequë jaiye huajëya'ye pa'ye iñoñere: Siete huiñaohua'ipi siete tëjyerepa ai yo'o ja'ñere pajëna, ñahuë. Ja yo'oyepi Maija'quë pëi yo'o tëji ja'ñe paji'i.

² Ñahuë, cui'ne jai jairaje pa'ioipi toapi pa'iyeye pa'iotata ña etojai yejare, jao jai jairaje pa'io, tsiña de'huaje pa'io, co'sija'lico yë'quë macare nëcahuë, Maija'quë ta'tëpe isise'ere cajicohua'ipi. Jaohua'i cato huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre quëcosicohua'i paë'ë, i ayere toyama'cohua'ipi. ³ Jaohua'ipi Moisés Maija'quë jo'yaë jëjëse'ere, cui'ne Yëi ñama ayere jëjëñere jëjëhuë. Iohua'i jëjëse'e cato caji: Si'aye më'ë de'huase'e de'oyere pa'ë. Më'ë ma'a cato nuñere pa'ë. Cui'ne care paye a'ë.

Më'ë a'ë, si'a pai Ëjaërepa je'nëna.

⁴ ¿Nepi më'ëre Ëjaëre pare ñajëta'a ca'rama'pë pa'ija'cohua'i a'ni?

¿Nepi më'ëre de'oquëre pa'ni cajë sihuaye paja'cohua'i a'ni?

Më'ëse'e te'i pa'iyë, de'oquërepa.

Jaje pa'ina, më'ë nuñerepa yo'oyere paire iñosi do'ire

Si'a hue'ñapi pai dani më'ëre de'oquëre pa'ni cuasajë ñajë sihuaja'cohua'i a'ë.

⁵ Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi Maija'quë huë'epi maire ca nëose'e de'huasi hue'ñapi hui'yoquëna.

⁶ Jaro Maija'quë huë'epi siete huiñaohua'i etahuë,

siete ai yo'oye neñere pacohua'ipi. Jaohua'i cato poja'i cañare ai miañere suñasicohua'ipi, cui'ne curi nesi tēi cañapi coti saiñuēare paja'a tēasicohua'i paë'ë. ⁷ Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro pa'iohua'i aquēpi siete huiñaohua'ina pai ñapere curipi nesi duruhuēare Maija'quē pēi co'ayerepa si'se ja'ñere timēse'ere isiquēna, Maija'quē ti pani huesēquē tsere. ⁸ Maija'quē huë'e cato Maija'quē tuture papi pico, cui'ne i de'oye miañere papi pico timē huesosico paco'ë. Pa'iona, iti huë'e te'ije cacaye ti peopi, siete huiñaohua'i payepi siete ai yo'oye neñepi tēto saiye pato.

16

Siete Pa'ye Ai Yo'oyere Timēsi Duruhuēa

¹ Ja maca asahuë, Maija'quē huë'epi tutu yë'ose'e pisiquēna, siete huiñaohua'ini ñeje caquē:

“Sani yejana do'ejë'ë, Maija'quē pēi si'seyere siete duruhuēa pa'iyere.”

² Jaje ca maca du'ru aquē huiñaēpi i caji duruhuēre yejana dopi. Do maca huajëya'ye pa'i mamire toya cuañosicohua'ipi, cui'ne ije pa'ire de'huasiquēre secohua'ipi ca'mi co'ayere pare ai a'siyere etahuë.

³ Cayaye aquēpi huiñaë i caji duruhuēpi jai tsiayana do maca jai tsiayapi paire huaisiquē tsieje pa'yerepa ponēpi. Ja do'ire tsiaya pa'icohua'i si'aohua'i juju sahuë.

⁴ Toasoñe aquēpi huiñaë i pa duruhuēpi tsiañana, cui'ne oco eta coñana dosi maca tsie de'opi, oco.

⁵ Ja jeteyo'je asahuë, tsiaya huiñaēpi ñeje caquēna:

“Më'ë nuñerepa pa'i a'ë, paì yo'ose'e ìohua'i yo'ose'ejè pa'ye saìquëpi, Diusu de'oquërepa yure pa'iquë, cui'ne tsoeje pa'isiquë. ⁶ Më'ë ñare paquë jaohua'ire saihuë, më'ë paire cui'ne më'ë coca quëacaicohua'i tsie nejosi do'ire. Jaje pa'ina, më'ëpi yure ìohua'ire tsiere ocuahüë, me pa'si'ni, jare jaje sañe pa'ito ìohua'i yo'osi do'ire.”

⁷ Asahuë, cui'ne Maija'quëre isijë tèo saihuëpi ñeje cacona:

“Jaje pa'ijë'ë, Èjaërepa si'aye pa'irepa më'ë cato paì ñape yo'ose'ere ñaquë yo'oni nuñerepa yo'oyë, tayoma'ë.”

⁸ Cuatro aquëpi huiñaë ì caji duruhuëpi ësëna dopi, paire ëoja'a tuture isiquë. Dosi maca ësëpi si'a toarepa paire ëopi. ⁹ Ja maca si'aohua'ire ai a'si ëo huesoquëta'are ìohua'i co'aye yo'oye jëoni Maija'quëna ponëma'pë paë'ë. Cui'ne ìte de'oquëre pa'ni cayeje pañuë. Coa ai jerepa ìni co'aye cahuë, si'aye iye ai yo'oye meñe cuañequëni.

¹⁰ Cinco aquëpi huiñaë ì caji duruhuëpi huajëya'ye pa'i ñu'i hue'ñana do maca, ì cuañe hue'ñapi nea hue'ñarepa de'o. Ja maca paì cato a'si ju'ijë ìohua'i tsemeñoana cucuhuë. ¹¹ Jaje ai yo'onije ìohua'i co'aye pa'iyere jëoñe pañuë. Pañë coa ai jerepa Maija'quë ma'tëmo aquëni co'aye cahuë, ìohua'i a'si ju'i do'ire, cui'ne ja'ju yëma'a a'sire hue'e do'ire.

¹² Seis aquë huiñaëpi ì caji duruhuëpi Eufrate jai tsiayana do maca, tsiayapi cuene huesëo, ma'are necaio, ësë mëi hue'ña pa'i paì ëjaohua'i daija'a ma'are.

¹³ Ja maca ñahuë, jai pë'ëje pa'i yë'opoja'a, huajëya'ye pa'i yë'opoja'a, cui'ne Maija'quëre

quëacaiquëje pa'ita'a coa cosoquë yë'opoja'a toaso joñoa co'acohua'ipi jojoje pa'iohua'ipi etajëna. ¹⁴ Ja joñoa cato co'a huatiohua'i paë'ë. Pai yo'o tija ma'ñere yo'ocohua'i paë'ë. Jaohua'i cato etahuë, iye yeja pai ëjaohua'ire si'aohua'ire tsi'soñu'u cajë. Maija'quë si'aye pa'irepa ja're uihuaaja'a mu'sere pare cajë yo'ohuë. ¹⁵ Ñajë'ë, yë'ë utema'tore papi daiyë, co'amaña ñaë daiyeje pa'ye. Sihuaquë pasipi. Sëtasiquëpi cui'ne i ju'i caje de'oye ñaquë paquë cato cui'ne huajëya'ye peoyo pai ñajëna, cui'ye paja'quëpi. ¹⁶ Ja maca pa'i ëjaohua'ipi tsi'sisihuë, hebreo coca cato Armagedón hue'yo sitona.

¹⁷ Siete aquë huiñaëpi i caji duruhuëpi peo de'otona do maca ñu'i saihuë quë'ropi Maija'quë huë'e ma'tëmopi ai tutu yë'ose'e pīsipi, ñeje:

“Tsoe ne saohuë.”

¹⁸ Ja maca jaiye mujuë ye'hueyeje pa'ye pīsīye cui'ne mujuë tē'cayeje pa'ye paji'i. Pa'ina, yejaje tsasipi noni ñu'cueye jerepa yeja ñu'cuesi do'ire. Tsoeje pai ja jerepa ñu'cueye ti ñama'cohua'i a'ë. ¹⁹ Jaje tutu ñu'cuëco jai daripë toaso te'ña hua'que saco'ë, cui'ne si'a yejaña jai dari pa'īyeje peo huë'ñarepa hua'que tome sapi. Ja maca Maija'quëpi jai daripë Babiloniare i pëi si'se cono da'care i jëjo daose'ere peo huë'ñarepa ocuasi'i cuasapi. ²⁰ Yeja ñu'cue maca si'a saodohuëa, cui'ne ai cuti ne huesë sapi. ²¹ Cui'ne ma'tëmopi jai sësë carapëa aipi paina tomepi, cuarenta kilos dëquëyepi. Ja maca paipi Maija'quëre co'aye cahuë, sësë carapëa do'ire, cui'ne iohua'ire jaiye ai yo'oye pa'i do'ire.

17

Co'a Nomiohua'i Pëca Ja'corepa

¹ Ja maca te'i siete huiñaohua'i aquëpi daji'i, yë'ë quë'rona. Siete duruhuëa pacohua'i aquëpi dani capi, yë'ëre:

“Daijë'ë. Iñosi'i, më'ëre, co'a nomiohua'i pëca ja'core pare iye yeja oco da'ca ëmëje'na ja'rusicopi ñu'icore si'se ja'ñere. ² Iye yeja pai ëjaohua'i jaoni yo'ojë paë'ë. Cui'ne iye yeja pa'icohua'ipi io co'aye yo'oyena ucu cuepe huesëhuë.”

³ Ja jeteyo'je Maija'quë joyopi yë'ëre cani ñañeje pa'ye iñoquëna, ñaquëna, huiñaëpi yë'ëre cuëne yejana sapi. Saëna, jaronna ñahuë, nomioipi huajëya'ye pa'ini maja'iquëni ja'rusicopi ñu'iona. Ina Maija'quëre cue'cuejë caye toyasi mami quë'i paji'i. Jaje pa'ipi siete siopëa, cui'ne diez cajohuëa hue'equë paji'i. ⁴ Jao nomio cato ai maja'icopi nea maja'i toya quë'ioni suñasicopi paco'ë. Oropi ëja de'osico paco'ë, ai de'o quënapì, cui'ne perlaspi. Io jëtëpi oro duruhuëare cajio, coe ëaye pa'ye si'si timësiconi, cui'ne io ëmëohua'i yo'oye timësiconi. ⁵ Io tsia tiñare pare io ayere quëa mamipi toyase'ere hue'eo, ñeje cayere: EJAOREPA BABILONIA, CO'A NOMIOHUA'I, CUI'NE SI'AYE IYE YEJA CO'AYE PA'IYE PËCA JA'COREPA. ⁶ Ja jeteyo'je de'oyerepa ña ti'acquëna, jao cato cuepeco paco'ë, Maija'quë tsecohua'i tsiena, cui'ne Jesure quëacohua'ire huaisicohua'i tsiena. Jare ñani yë'ë ai cuasahuë. ⁷ Jaje ai cuasaquëna, huiñaëpi capi, yë'ëre:

“¿Me yo'oquë ai cuasaquë'ni? Quëasi'i, më'ëre nomio iñoñe ayere pare, paije asa ma'ñere. Cui'ne

huajëya'ye pa'i iore saquë siete siopëa cui'ne diez cajohuëa hue'equë iñoñere pare quëasi'i. ⁸ Më'ë huajëya'ye pa'ire ñasiquë cato tsoe ja'në pa'isiquë api. Jaje pa'ipi yure nejosiquë api. Jaje pa'iquëta'are cui'naëpi mëija'quë api, tome huesë hue'ñapi, ja yë'ta'a ite nejo huesoye ti'ama'ëna. Ja maca yeja pa'icohua'i yeja de'hua maca iohua'i mami pa'i toya pëpëna toya cuañoma'cohua'i cato ai cuasajë huajëya'ye pa'ire ñaja'cohua'i a'ë, ja'në pa'isiquëpi nejosiquëpi, cui'naëpi pani coquëna.

⁹ Iye macare pa'iji, ta'ñe asacohua'ipi de'hue asa ti'añe. Siete siopëa cato quëaji, siete ai cutire, nomio ñu'iñere. Jare cui'ne quëaji, yequeje siete ëjaohua'i pa'iyere. ¹⁰ Jaohua'i acohua'ipi cinco pai ëjaohua'i cuañema'cohua'i de'ohuë. De'orena, te'i jaohua'i aquëpi yure cuañequë pa'iji. Yequëse'e ja yë'ta'a daiye paji. Jaë tëjirepa daisi maca ai tsoe tëcahuë se pani coñe peosipi. ¹¹ Jaë huajëya'ye pa'i tsoe ja'në pa'isiquëpi yure nejosiquë cato ocho aquë api, pai ëjaë de'osiquë. Jare ipi siete acohua'i aquë pa'isiquëpi, i nejo cuaño ja'ñena sai saji, jaë cato.

¹² Më'ë diez cajohuëa ñase'e cato quëaji, diez pai ëjaohua'ini ja yë'ta'a cuañe huëoma'cohua'ini. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato coa te'e nëhui tëcahuë maca huajëya'ye pa'i ja're cuañe ja'ñere isi cuañoja'cohua'i a'ë. ¹³ Icohua'i pai ëjaohua'i cato te'e jaje yo'oñu'u cuasayere pajë huajëya'ye pa'ina, iohua'i tuture cuañe ëjaohua'i pa'iyere ina isija'cohua'i a'ë. ¹⁴ Jaohua'ipi Yëi ñamare sañope uihuaja'cohua'i a'ë. Jaje uihuajëta'are Yëi ñamapi quëcoja'quë api, iohua'ire, ma'tëmo Èjaë sëte, cui'ne pai ëjaohua'i mëñe Èjaë sëte. Ipi Maija'quë

soisicohua'ire, i sahuasicohua'ire, cui'ne nuñerepa ise'ere tuicohua'ire paquë uihuaja'quë api.”

¹⁵ Huiñaëpi yequeje capi, yë'ëre:

“Më'ë ñaquëna, co'a nomioipi ñu'isico cato pai pa'iye a'ë, si'a pai tsëcapëa'ë, tiñe coca cacohua'i a'ë, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'i a'ë. ¹⁶ Më'ë diez cajohuëa cui'ne huajëya'ye pa'ini pa'ina, ñase'epi co'a nomiore coeja'cohua'i a'ë. Jaje coejë jëcorena, peoyo pa'ija'coa. Pa'iona, io care aja'cohua'i a'ë, cui'ne toapi iote ëoja'cohua'i a'ë. ¹⁷ Jaje yo'oja'cohua'i a'ë, Maija'quëpi iohua'i joñoana i yëyeje pa'yere yo'ojajë caquë neina. Jaohua'ipi huajëya'ye pa'ina, iohua'i pai ëjaohua'i cuañecohua'i pa'yere isiñu'u cuasaja'cohua'i a'ë, te'e, Maija'quë case'e yo'o ti'a macaja'a. ¹⁸ Më'ë ñasi nomio cato ja jai daripëre pa'ë. Iye yeja pai ëjaohua'ire meñe cuañe daripëre pa'ë.”

18

Babilonia Nejo Cuañose'e

¹ Ja jeteyo'je ñahuë, yequë huiñaëre ma'tëmopi cajequëna, ai cuañe tutu quë'ire papi. Cajequëna, i miañepi yejana miañerepa ju'api. ² Jaëpi ai tutu cuipi, ñeje:

“Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, huatiohua'i huë'ña de'o huesëo, si'si joñoa pa'i huë'ña de'o, si'a si'siohua'i cui'ne si'aye coe ëaye pa'ye tsiaro de'o. ³ Si'a yejaña pa'icohua'i io co'aye yëyena ucu cuepe huesëhuë. Iye yeja pai ëjaohua'ipi ioni yo'ojë paë'ë. Cui'ne iye yeja co'amaña isicohua'ipi jaiye co'amaña pacohua'i

ponëhuë, io yë do'ire paipi coa huerose'epi coa curiquë nejoñere imajë.”

⁴ Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e ñeje p̄isiquëna:

“Etajë'ë, ja daripëpi yë'ë tsecohua'i, cui'na maca io co'aye yo'oye yo'oma'pë pa'ija'cohua'i, cui'ne io ai yo'o ja'ñepi mësarute t̄i'añe paja'core. ⁵ Io tayo yo'oyepi ma'tëmöre pana timëse'erepa pa'iji. Ja co'aye yo'oyere Maija'quë huanëyema'ë ñaquë pa'iji. ⁶ Io yecohua'ire isise'e ja'ye ioteje isijë'ë. Paire io yo'ose'eje pa'ye co'ye iona isijë'ë. Isiquë te'ore se cojë'ë. Io yecohua'ire ocuasi'i caco co'mese'eje pa'ye cui'ne yecore se co'me cojë'ë, io ucuja'core, ai dacorepa pa'ija'core. ⁷ Ejaore pa'ë caco sihuaco yo'ose'eje pa'ye a'si ju'iñere, cui'ne ai yo'oyere isijë'ë. Jao cato io joyopi cuasaco ñu'ico pai ëjaorepa ñu'iñeje ñu'iñë, iye macare, hua'jeo peoyë, ai yo'oye paja'coa'ë caco. ⁸ Jaje caco ñu'icore te'e mu'sepi io ai yo'oye t̄i'aja'coa, ju'iñe, ai yo'oco oiye, cui'ne ao ëa ju'iñe, cui'ne toana ëo jeo cuañoja'coa. Jaje nejo cuañoja'coa, Ejaërepa Maija'quë tutu quë'ire papi nejoquëna.”

⁹ Iye yeja pai ëjaohua'ipi iote yo'ojë iote yëjë pa'isicohua'ipi ai cuasajë oija'cohua'i a'ë, iopi uco pico mëiona, ñajë. ¹⁰ Iote si'seyere ñajë ca'rajë so'ona pëa nëcani jaropi caja'cohua'i a'ë:

“Ina, teayere pa'ë, jai daripë Babilonia si'a dari maña tëto saiscorepa më'ëre si'seye esarepa t̄itapi.”

¹¹ Si'a yeja cu'ijë co'amaña isicohua'ipi iote ai cuasajë co'a ju'ijë oija'cohua'i a'ë, iohua'i jaiye co'amaña dajëna, huerocopi peocona. ¹² Iye paji'i,

iohua'i pase'e: oro, poja'i curi, ai de'o quēna ca, perlas hue'yosi pēa, ai de'o nea maja'i caña, cui'ne maja'i caña, huēo sē soquē nese'e, jai cūjipi de'huase'e, de'o soquēpi nese'e, sē'ño ma ja'ñe broncepi nese'e, jēa quēnapi nese'e, jēa quēna marmol hue'yosi quēna nese'e, ¹³ Canela, huēo sē ma'ña: incienso, mirra, cui'ne jaiye ma'ña, cuiya'i o'sa cono, hui'yape, de'o toase'e pan ne ja'ñe, trigo, huequēohua'ire, yēi ñamare, caballore, caballo quērēye, jo'yaohua'ire paire huerocohua'ije peohuē. ¹⁴ Ja maca jai daripēre caja'cohua'i a'ē, ñeje:

“Mē'ē yē'o pa'ise'ere, saija'i ocue ca yure mē'ē peoyē. Ti mē'ē nejo huesohuē, mē'ē de'ocorepa ña cuañose'e, cui'ne mē'ē jai co'amaña pase'e.”

¹⁵ Ja jai daripēna co'amañare isijē jaiye curiquē nesicohua'ipi, io si'se cuañoñere ca'rajē so'opi ñajē ai cuasajē co'a ju'ijē oija'cohua'i a'ē. ¹⁶ Oijē caja'cohua'i a'ē:

“Teayerepa, teayerepa jai daripē, jai do'i caña nomio suñase'eje pa'io repa ña cuaño huē, mē'ē. Mē'ē ju'ico cato nea ma ja'ñe cui'ne maja'i cañarepa, paji'i. Jaje pa'io repa ju'icopi oropi, perlaspi, cui'ne de'o quēnapi ēja de'osico paē'ē, mē'ē. ¹⁷ Jaje pa'isicota'a coa nēhui tēcahuē maca jai co'amaña peo huē'ña ne huesēpi.”

Si'aohua'i jai yohuēa ējaohua'i cui'ne iti quēhuicohua'i tsiaya cu'i do'ipi curiquē necohua'i so'ona pēa nēcani, ¹⁸ jai daripē uco pico mēiñere ñajē cuihuē:

“Yequē jai daripē cui'ne pa'io peoco.”

19 Jaje cajë ai cuasajë co'a ju'lijë oijë iohua'i siopëana yeja pa'i ne'ñapi nehuë. Jaje yo'ojë oijë cuihuë:

“Teayerepa, teayerepa, jai daripë, më'ë co'amañare huerojëna, jaiye curiquë pacohua'i de'ohuë, jai yohuëa pacohua'i. Jaje pa'isicota'a coa nëhui tēcahuë maca më'ë peo hue'ña ne huesëhuë.”

20 Ma'tëmo acohua'i cato ai sihuajë'ë, jai daripë peo do'ire. Sihuajë'ë, Maija'quë tsecohua'i, Maija'quë jëjo daocohua'i, cui'ne Maija'quë caye quëacaicohua'i. Maija'quë jaote nejoni mësarute co'aye yo'osi do'ire nuñerepa saiquë yo'opi.

21 Ja maca huiñaë ai tutu quë'ipi quënaore toa-cojë pa'ioni ini mëne mëani jai tsiayana jëo dëoquë capi:

“Ñeje më'ë jai daripë Babilonia jëoco cuañoja'coa'ë. Ja maca më'ëre tijupë ña coñe paja'cohua'i a'ë. 22 Tijupë ta'tëpe, pi'cohuëa, cui'ne duruhuëa më'ë ma'añapi pisiquëna, asa coñe paja'cohua'i a'ë. Co'amaña necohua'ijë peoja'cohua'i a'ë, më'ëre. Jai to'ohuë toaye pisiyejë asa coñe paja'cohua'i a'ë. 23 Toa tsë'ipë miañeje peoja'coa, më'ëre. Cui'ne huejajëna, pai tsi'si hue'ñapi pisiyejë peoja'coa, më'ë co'amaña iye yeja jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ita'are, cui'ne më'ëje iye yeja paire më'ë dahuë yo'oyepi coa cosoco nesicota'are.”

24 Ja jai daripëre paji'i, Maija'quë caye asajë quëacaicohua'i tsie, Maija'quë tsecohua'i tsie, cui'ne si'ahua'i iye yeja pa'icohua'ire huani jëosicohua'i tsie.

19

¹ Ja jeteyo'je asahuë, ma'tëmopi jai paì tutu ñeje cajëna:

¡Aleluya! De'okuëre pa'ni Maija'quë cajë ìte sihuañu'u, Maija'quë tse a'ë, huasoye, ì de'oyerepa, jerepa pa'irepa pa'iye.

² Maija'quë cato paì yo'ose'eje pa'ye ñaquë yo'oni nuñerepa yo'oji, tayoma'ë.

Jaje pa'ina, co'a nomiore nejopi.

Iye yeja paìre ìo co'aye yo'oyepi co'a de'huasicore, Ì jo'ya mañare huaisi do'ire ìote nejopi.

³ Huiñaohua'ipi tijupë ca cohüë:

“¡De'okuëre pa'ni Èjaë cajë ìte sihuañu'u! Ìo ucona, pico mëiñe ti jeoñe peoyerepa pa'iona.”

⁴ Ja maca veinticuatro aiohua'ipi cui'ne cuatro pa'iohua'ipi yejare pana në mejë Maija'quëre de'okuëre pa'ni cuasajë sihuajë yo'ohuë, ñu'i saihuë ñu'iquëre ñeje cajë:

“Jaje pa'ijaquë. De'okuëre pa'ni, Èjaë cajë ìte sihuañu'u.”

⁵ Ja maca cuañequë ñu'i saihuë quë'ropi yë'ose'e ñeje pìsipi:

De'okuëre pa'ni cajë Maija'quëre

Si'aohua'i tsi cui'ne aiohua'ije,

Si'aohua'i ìte necaijë,

Ìte Èjaëre pare ñajë ca'rajë pa'isicohua'ipi sihuajë'ë.

Yëi Ñama Huejaquëna, Paì Sihuajë Tsi'si Mu'se

⁶ Asahuë, cui'ne jai paì cajëna, pìsiyeje pa'ye pìsiquëna, jupo tsa'io pìsiyeje pìsiquëna, cui'ne mujuë tè'cayeje pa'ye pìsiyeje pìsiquëna. Japi pìsipi, ñeje:

¡De'loquëre pa'ni Ëjaë cajë ite sihuañu'u! Maija'quë
si'aye pa'ire papi, Ëjaëre papi cuañe huëopi.

⁷ Sihuañu'u, sihuayena daijani ite de'loquëre pa'ë
më'ë cañu'u.

Tsoe ti'api, Yëi ñama hueja mu'serepa.

Jaje pa'ina, i nëjo tsoe ëja de'osicorepa pa'ico.

⁸ Jaona isihuë, de'o cañarepa si'si peoyere, cui'ne
miañere suña ja'ñe.

Ja de'o cañarepa cato quëaji, sehuosicohua'i
Maija'quë tsecohua'i nuñerepa yo'ojë pa'iyere.

⁹ Ja maca huiñaëpi yë'ëre capi:

“Toyajë'ë, sihuacohua'i pa'iyë, Yëi ñama hueja
maca pa'ija'cohua'ire soisicohua'ipi.”

Yequeje cui'ne capi:

“Iye coca cato Maija'quë nuñerepa cocare pa'ë.”

¹⁰ Jaje caquëna, asani yë'ëpi huiñaë quëo yë'quë
macana do're ja'ruhuë, ite, de'loquëre pa'ni
cuasaquë sihuasi'i caquë. Jaje yo'loquëna, ipi
yë'ëre capi:

“Jaje yo'oma'ë pa'ijë'ë. Yë'ëje Maija'quë jo'yaë'ë.
Më'ëje pa'i a'ë. Më'ë cui'ne Maija'quë do'ijë con
payë, Jesús ayere quëacaiquëre.”

Jaje pa'ina, Maija'quëni më'ë cato jaje do're
ja'ru sihuaquë yo'ojë'ë, mësaruru paquë Jesús ayere
quëacaiquë cato cui'na ëapi, yë'ëre pa'i ja'ñere quëa
joyo.

Caballo Poja'iquëre Tuiquë Ayere Quëaye

¹¹ Ja maca ñahuë, ma'tëmopi hui'yosico pa'iona.
Jaropi ñaipi, caballo poja'iquëpi. Itë tuiquë cato iti
case'ejë yo'loquërepa, cui'ne nuñerepa care paquë
hue'equë paji'i, i mami. Jaje pa'ipi nuñerepa
cuañequëpi cui'ne nuñerepa huajoje yo'opi. ¹² I

ñaco cā cato toa tsēni nēcāse'eje pa'yerepa paji'i. I siopēre jaiye manoa pu'iquē paji'i. Jaje pa'ipi ise'e te'i asa mamire toyase'ere papi, yecohua'ije ti asa ma'ñere. ¹³ Cui'ne tsiepi tsoasi ju'i care ju'i saji'i. I mami cato: Maija'quē coca hue'equēpi. ¹⁴ Ini ma'tēmo soldado pa'ipi tuē'ē, de'o caña suñasicohua'ipi, poja'i cañare, cui'ne si'si peoyere ju'icohua'ipi po caballohua'ini tuijē. ¹⁵ I yē'opoja'a hua'ti jējēsēcopi etapi, iye yeja pa'icohua'ire ne-joja'copi. Jaēpi quēna tarapēpi cajiquē cuañeja'quē api. Jaēpi pa'i ñape yo'ose'ere saisipi, cuiya'i da'ca nesi'i caquē tsa'cu jo'aquē yo'oyeje pa'ye. Cui'ne jaēpi ocuaja'quē api, Maija'quē tutu quē'irepa pēi si'seyere. ¹⁶ I ju'i care, cui'ne i quēsore ñeje toyase'ere hue'epi: “Pa'i ějaohua'i mēñe Ējaērepa, iti mēñe cuañequērepa.”

¹⁷ Ja jeteyo'je ñahuē, huiñaēpi ěsēna tsa'cu paquē nēcāquēna. Jaēpi ai tutu cui'pi, si'aohua'ire peo de'oto ja'jējē cu'icohua'ire ñeje caquē:

“Daijē'ē, tsi'sini, Maija'quē na'iquēna, aōñe aija'cohua'i. ¹⁸ Dani aijē'ē, pa'i ějaohua'i cā, soldado pa'i ějaohua'i cā, tutu quē'iohua'i cā, caballo cā, iohua'ire tuisicohua'i cā, coa si'aohua'i cā, jo'yaohua'i peocohua'i cā, jo'ya ne cuañosicohua'i cā, a'ricohua'i cā, cui'ne jaicohua'i cā, aija'cohua'ipi cui'pi.”

¹⁹ Ja maca ñahuē, huajēya'ye pa'ire, cui'ne iye yeja pa'i ějaohua'ire, iohua'i soldado pa'i ja're cōni pa'ijēna. Jaohua'i cato caballore tuiquēre, cui'ne i soldado pa'ire uihuañu'u cajē tsi'sisicohua'ipi paē'ē. ²⁰ Jaē huajēya'ye pa'i cato tseā cuañosiquē paji'i, coa cosoquē quēaquē ja're cōni, i ña hue'ñana

jaiye pa'i yo'o ti'a ma'ñere yo'o iñosiquë ja're. Ja yo'o iñoñeja'a quëaquë pa'ire cosopi, huajëya'ye pa'i mami toya cuañosicohua'ini, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre sihuajë yo'osicohua'ini. Ja maca, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquë quëaquë pa'isiquëre tseani ja huajëcuhua'ini toa jairana azufre tsëni nēcasicona, jëo dëo cuañoñuë. ²¹ Yecohua'i cato huani jëo cuañoñuë, caballo tuiquë yë'opo eta hua'tiyona. Ja maca si'a ja'jëcuhua'i tsi'sini jaohua'i care ocue timë huesëhuë.

20

Mil Ometëca Aye

¹ Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi huiñaë tome huesë hue'ña sioconi cui'ne quëna mere tse'equë cajequëna. ² Jaëpi cajeni jai pë'ëje pa'ire tsoe hue'ña añare, huati jare ipi Satanás hue'equëre quëna mepi sëapi, mil ometëca ñu'ija'quëni. ³ Ja maca ite sëani mil ometëcaja'a pa'ire cosoma'ë pa'ija'quëre tome huesë hue'ñana jëo toni sioñopi. Sioni eta sa'rona hui'yoye peoji, caquë toya sëo huesopi. Jaje pa'iquëta'are mil ometëca ti'asi maca joye cuañosiquë pa'ija'quë api, a'ri tēcahuë maca pa'ija'quëpi.

⁴ Ja jeteyo'je ñahuë, paipi cuañejë ñu'i saire ja'rusicohua'ipi ñu'ijëna, pa'i ñape yo'ose'e ñajë ca de'huaja'a tutu isi cuañosicohua'ire. Ja maca ñahuë, Maija'quë coca case'eje pa'ye, cui'ne Jesús case'eje pa'ye nuñerepa tui do'ire, siopëa tēca tēte cuañosicohua'i joñoare. Jaohua'i cato huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre de'oquëre pa'ni cuasajë yo'oye pasicohua'i

a'ë. Cui'ne i mamije toya cuañoñe pasicohua'i a'ë, iohua'i tsiana, panita'a iohua'i jëtëna. Jaohua'ipi huajëcohua'i pani cojë Cristo ja're mil ometëca cuañehuë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are yecohua'ita'a huëiye pahuë, mil ometëca tëtö saisi maca huëija'cohua'ipi. Iye cato du'ru macarepa ju'isicohua'i huëiye a'ë. ⁶ Sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë tsecohua'ipi, du'ru macarepa ju'isihua'i huëiye huëicohua'i. Jaohua'ire cayaye ju'liñe aco ne hueañe peoji. Coa ai jerepa jaohua'i cato Maija'quëre cui'ne Cristore necaijë pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne i ja're coní mil ometëca cuañeja'cohua'i a'ë.

Huati Nejo Cuañose'e

⁷ Mil ometëca tëtö saisi maca Satanáspi etosiquë pa'ija'quë api. ⁸ Pa'i ja maca si'aohua'ire yeja pa'icohua'ire cosoquë cui'ne Gogre cui'ne Magogre cosoja'quë api. Cosoquë jaohua'i soldado paire jai paire meja asi tsiaya tët'tëpa ñañeje pa'yerepa tsi'soja'quë api, uihua'ija'cohua'ire. ⁹ Ja maca jaohua'ipi si'a yejañapi dani si'aore sa tëhuo tët'ijaë'ë, Maija'quë tsecohua'i i oicohua'i pa'i daripëre huañu'u cajë. Jaje yo'ojëta'are ma'tëmopi toa tome ëo huesopi, peo hueñarepa. ¹⁰ Ja maca huati paire cososiquëre toa jairana azufre quë'iona jëo dëo cuañopi, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquë paire quëasiquëre jëo dëo sitona. Jarona ai yo'ojë pa'ija'cohua'i a'ë, mu'señapi, cui'ne ñamiñapi carajaiñe peoyerepa.

Poja'i Ñu'i Saihuëre Pare Ñu'i Pai Ñape Yo'ose'e Ca De'huaye

11 Ja maca ñahuë, poja'i ñu'i saihuëre, cui'ne iote ñu'iquëre. Jaë ña hue'ñare papi yeja cui'ne ma'tëmo catihuë. Catijëta'are ti peopi, tirona se jëani pa'iyeye. 12-13 Ja maca ñahuë, ju'isicohua'ire, jaicohua'ire, cui'ne a'ricohua'ire, ñu'i saihuë tiñare pare nëcajëna. Si'aohua'i tsiayana, cui'ne yejana ju'ijë pa'isicohua'i, etasicohua'i paë'ë. Ja maca toya pëpëapi hui'yose'e paji'i. Pa'ina, cui'ne pa'i toya pëpëre pajë hui'yosico paji'i. Ja maca ju'isicohua'ipi jare iohua'i yo'ose'eje pa'ye ca tëji cuañohuë, ja toya pëpëana toyase'eje pa'ye. 14 Ja jeteyo'je juni huesëye cui'ne ju'isicohua'i pa'i hue'ñaje ña coñe peopi, toa jairana jëo dëosi do'ire. Iye toa jaira cato cayaye acore se juni huesë coñe a'ë. 15 Cui'ne jaron a jëo dëo cuañohuë, si'aohua'i pa'i toya pëpëna iohua'i mami toya cuañoma'cohua'i.

21

Huajë Ma'tëmo Cui'ne Huajë Yeja

1 Ja jeteyo'je ñahuë, huajë ma'tëmore cui'ne huajë yejare. Du'ru pa'isi ma'tëmo cui'ne du'ru yeja, cui'ne jai tsiaya tsoe peopi. 2 Ja maca yë'ë Juanpi ñahuë, de'o daripëre pare, huajë Jerusalénre, ma'tëmopi cajecona, Maija'quë pa'i ña hue'ñapi. Nomio io huejaja'quëre caco de'oyere suñani ëja de'ose'eje pa'io paco'ë. 3 Ja maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'ose'e ñeje jutaquëna:

“Maija'quë pa'i hue'ña yure cato pai ja're con pa'iyë a'ë, iohua'i ja're pa'ija'quëpi. Iohua'ipi i pai pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, Maija'quëpi iohua'i pëca ja'quë pa'ija'quë api. 4 Ja maca Maija'quëpi

iohua'i oise'e tēno j̄ocasipi. Ja maca ju'ñe, ai yo'oye, ai cuasajē oiye, a'siye peosipi, tsoe tēto saise'e sēte, ja'nē pa'io pa'ise'e.”

⁵ Ja maca ñu'i saihuē ñu'iquēpi capi:

“Yē'ēpi si'aye huajēyese'e ne saoyē.”

Yequeje capi:

“Toyajē'ē. Iye coca care paye a'ē. Itina quēcojē pa'iye a'ē.”

⁶ Jaje ca toquē capi, yē'ēre:

“Tsoe ne saohuē. Yē'ē a'ē, du'ru aquērepa cui'ne tējiquē, je'nēna pa'iquē. Oco ēa ju'iquēni yē'ēpi ocuasi'i pa'i oco cojerepa ayere do'i peoyerepa.

⁷ Si'aye quēcosiquē etasipi, yē'ēre i pēca ja'quēre paja'quē api, cui'ne ini yē'ē mamaquēre paja'quē a'ē, si'aye iyere paja'quē api, mamaquē pa'i do'ire. ⁸ Jaje pa'iquēta'are yē'ēre tuiyere yo'o jujacohua'ire, sehuoye jēa coecohua'ire, paire coecohua'ire, huaicohua'ire, yequē nomiohua'ire yo'ocohua'ire, dahuē yo'ocohua'ire, pai nese'ere ējare pa'ē cuasacohua'ire, cui'ne coa cosocohua'ire saiye pasipi, toa cui'ne azufre tsē'isi jairana, cayaye acore se juni huesē hueñana.”

Huajē Jerusalén

⁹ Ja maca siete huiñaohua'i aquēpi daji'i, si-ete ucu duruhuēa tējiyerepa ai yo'oye timēse'ere pasiquēpi. Jaēpi dani capi, yē'ēre:

“Daijē'ē. Mē'ēre iñosi'i, Yēi ñama huejaja'core, i nējore.”

¹⁰ Huēo çani ñañeje pa'ye ñahuē. Ñaquēna, huiñaēpi yē'ēre jai çutihuēna sapi. Sani iñopi jai Jerusalén daripere de'ocore pani, ma'tēmopi Maija'quē quē'ropi cajecona. ¹¹ Ja daripē cato

Maija'quë miañe ju'ayepi miaco paco'ë. Io miañe cato de'o quëna pë miañeje pa'ye paji'i, Jaspe hue'yosi quëna miañeje pa'ye, ña etojai quëna huëje pa'ye paji'i. ¹² Ja daripë yërehueja'a jai ëmë tëhuopa tëhuosico paji'i. Jaje pa'ioni doce eta sa'noa paji'i. Eta sa'noa ñape te'e huiñaë nēcapi. Cui'ne eta sa'noa ñape doce Israel pai tsëca mamire toyase'e paji'i. ¹³ Ēsë mëi te'tere toaso eta sa'noa paji'i. Ēmëje'e te'tere toaso eta sa'noa, huë'ehuë te'tere toaso eta sa'noa, cui'ne ësë du'i hue'ñare toaso eta sa'noa paji'i. ¹⁴ Jai daripë tëhuopa cato doce quëna pëana quëco paco paji'i. Ja quëna pëana Yëi ñamapi doce jëjo daosicohua'i mamire toyase'e paji'i.

¹⁵ Yë'ë ja're con i huiñaë coca caquë cato i jëtëre oro tarapëre catë tarapëje pa'iore cajipi, jai daripë cuëcujaja'coni, io eta sa'noa, cui'ne io tëhuopa. ¹⁶ Jai daripë cato si'a yë'quë maca jaico paji'i, jë'ñe tëcapë tsoaye ja'ye si'ao. Huiñaëpi i cuëcucopi jai daripë cuëcucquëna, caya mil cui'ne docientos kilómetros paji'i. Io tsoaye, io mëne tsoaye cui'ne io jë'ñe tëcapëje cui'na ja'yese'e paji'i. ¹⁷ Ja jeteyo'je tëhuopa tsoayere cuëcuepi. Cuëcucquëna, sesenta y cinco metros paji'i. Pai cuëcucueje pa'ioi huiñaëje cuëcucue sëte jaje paji'i.

¹⁸ Jaspe hue'yosi quëna pëapi nesico paco'ë, tëhuopa. Cui'ne iti daripëpi orore pase'e nesico paco'ë, sa ña etojaicorepa. ¹⁹ Tëhuo pa quëco pa quëna pëa cato coa si'a de'o quëna pëapi ëja de'huase'e paji'i. Iyepi du'ru huëo hue'ña cato, jaspe hue'yosi quëna, cayaye aco zafiro hue'yosi quëna, toasone aco ágata hue'yosi quëna, cajese'e aco esmeralda hue'yosi quëna, ²⁰ Cinco aco on-

ice hue'yosi quëna, seis aco cornalina hue'yosi quëna, siete aco crisólitopi hue'yosi quëna, ocho aco berilo hue'yosi quëna, nueve aco topacio hue'yosi quëna, diez aco crisoprasa hue'yosi quëna, once aco jacinto hue'yosi quëna, doce aco amatista hue'yosi quëna paji'i. ²¹ Doce eta sa'noa cato doce perlaspi nese'e paji'i. Pa'ina, te'e perlapi te'e eta sa'ro tēhuocore nesico paji'i. Ēja ma'arepa cato orore pase'e nesicopi sa ña etojaicorepa paco'ë.

²² Ja daripë ti peopi, Maija'quëre se huë'e. Me neni pa'ico'ni, jare i Maija'quë si'aye pa'ire papi, cui'ne Yëi ñamapi cōni huë'eje pa'iohua'i pa'ito. ²³ Ja daripë cato ësë, cui'ne ñañë miacaiye peoji. ¿Me neni jaohua'i miacaiye'ni? Tsoe Maija'quëpi de'oyerepa miato, cui'ne i Yëi ñamapi cōni toa tsëopëje pa'ipi miato. ²⁴ Huasosi yejaña pa'icohua'i cato ja daripë miacaiyeja'a cu'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne pai ëjaohua'ipi iohua'i de'oyere iona isija'cohua'i a'ë. ²⁵ Io eta sa'noa sioñe ti peosipi mu'se, cui'ne jaro cato ñamije peosipi. ²⁶ Iona sajë isija'cohua'i a'ë, iye yeja pa'icohua'i Maija'quë de'o necaise'ere iñoñere, cui'ne pai yejaña ëjaërepa cajë de'oyerepa sehuojë pa'iyere. ²⁷ Jaro cato cacaye peoji, si'si nese'e, ai co'ayerepa yo'ocohua'i, panita'a cosocohua'ije. Jaro cato cacaja'cohua'i a'ë, iohua'i mami Yëi ñama tsëco pa'i toya pëpëna toyasicohua'ise'e.

22

¹ Ja maca huiñaëpi iño'pi, co'sija'i tsiayapi pa'iyee isi ocose'ere. Jaje pa'iopi Maija'quë cui'ne Yëi ñama ñu'i hue'ñapi etapi. ² Cui'ne ja eta ñapi jai

daripë ëja ma'a jopore pare paji'i. Cui'ne tsi-aya tē'tēpañare pa'i soquë ñēapi nēcahuë. Te'le ometēcahuë quëicohua'ipi ñañē ñape quëico paji'i. Io ja'o cato yejaña pa'icohua'ire jujuye paji'i. ³Jaro cato peosipi, co'aye pa'ise'e. Maija'quë cuañe ñu'ico cui'ne Yēi ñama cuañe ñu'ico ja daripëre paji'i. Pa'ina, i jo'yapi ite ñajë sihuaja'cohua'i a'ë, Ëjaëre pare sēte. ⁴I tsiare pare ñaja'cohua'i a'ë. Ñajë cui'ne i mamire iohua'i tsia tññare pana toyase'e hue'ēja'cohua'i a'ë. ⁵Jaro cato peosipi, ñami. Iote pa'icohua'i cato toa tsëo pë miañere co'ema'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¿Me neni co'eye'ni? Jare ipi Maija'quë Ëjaëre papi miacai pa'ija'quëre. Cui'ne iohua'ipi Maija'quë ja're conì je'nëna carajaiñe peoyerepa pa'ija'cohua'i a'ë.

Jesucristo Daiye Ja'yere Pa'iji

⁶Ja maca huiñaëpi capi, yë'ëre:

“Iye coca cato nuñere pa'ë. Cui'ne itina quëco pajë pa'iyere pa'ë. Jare ipi Ëjaë Maija'quë i joyore jëjo saopi, ite quëacaicohua'ire yequë mu'se pa'i ja'ñe quëaja'quëpi caquë. Yureta'a i huiñaëre jëjo daopi, i jo'yare quëaja'quëre yure maca esa yo'o huëo ja'ñere.

⁷iYë'ëpi esa daija'quë a'ë!”

Sihuaquë pa'ija'quë api, iye toya pëpë yequë mu'se yo'o ja'ñere quëayere asaquë yo'oquë pa'iquë cato.

⁸Yë'ë Juanpi itire ñaquë, cui'ne iyere asahuë. Ja ñaquë asa tējisi maca yë'ëre iñnosiquë huiñaë quëo yë'quë macana do're ja'ruhuë, ite ëjaëre papi caquë sihuaquë yo'ose'e caquë. ⁹Jaje yo'oquëna, ipi capi, yë'ëre:

“Maija'quère necaiquë a'ë. Më'ëje pa'i a'ë. Cui'ne më'ë ja're acohua'i i coca quëacaicohua'ijë pa'i a'ë. Coa si'aohua'i iye toya pëpëna toyase'ere de'oye sehuocohua'ijë pa'i a'ë. Maija'quë necaicohua'ipi pani Maija'quëni jaje sihuaquë yo'ojë'ë.”

¹⁰ Cui'ne yequeje capi:

“Iye toya pëpëre tsioma'ë pa'ijë'ë, si'aohua'ipi ñajajë caquë. Yequë mu'se tëto sai ja'ñere iye toya pëpëna toyase'ere, iti case'e huëo maca tija'ë tējiji.

¹¹ Na'i huesësicoa. Jaje pa'ina, coa ñajë'ë, co'aye yo'oquë jare co'ayere yo'oquë pa'ijaquë, si'si nesiquë jare si'si pa'ijaquë. Jaje pa'isiquëta'are de'oquë cato jare de'oquë pa'ijaquë. Maija'quëna i pa'iyë isi huesosiquë cato, jare i ja're pa'i huesëja'quë.

¹² Yë'ëpi esa daija'quë a'ë. Dai dayë, cui'ne isija'a co'amañaje. Pai ñapere isija'quë a'ë, i yo'ose'ëje pa'ye. ¹³ Yë'ë a'ë, si'anë pa'iquëpi pa'iyë. Yë'ë a'ë, du'ru aquërepa, cui'ne tējiquërepa, iti huëosiquë cui'ne saoquërepa.”

¹⁴ Sihuacohua'i pa'iyë, iohua'i caña de'oye jojacohua'ipi. Jaohua'ipi pa'i soquë yë ayere de'oye ocueye pa'iji. Cui'ne jai daripë eta sa'noaja'a de'hue cacaye pa'iji. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are, hue'sena pëaja'cohua'i a'ë, tiro yo'ocohua'i cato, paire dahuë necohua'i, yequë nomiore yo'ocohua'i, paire huani jeocohua'i, pai de'huase'ere ëjare pa'ë cajë yo'ocohua'i, cui'ne cosoyere oijë cosocohua'i.

¹⁶ “Yë'ë Jesupi yë'ë huiñaëre jëjo saohuë, sehuosicohua'i tsëcare si'aye quëaja'quëre. Yë'ë a'ë, David tsëcapë aquë. Yë'ë a'ë, ñata tomesi macarepa miacai ma'ñcorepa.”

17 Maija'quë joyopi cui'ne Yëi ñama nējopi cōni cayë:

“Daijë'ë. Jaje daijë'ë cayere asani cui'neje cajë'ë. Oco ëa ju'iquë pani dani ucujë'ë, pa'iyë isi ocore pare ti curi do'i peoyerepa.”

18 Yë'ëpi si'aohua'ire du'ru quëa nëoñë, iye toya pëpëna Maija'quë yequë mu'se yo'o ja'ñe toyase'ere asacohua'ire. Jaje pa'ina, paipi iye case'ere ai seña maca se mëocaisiquë pa'ito, Maija'quëpi iteje ai yo'oyere se mëocaija'quë api, iye toya pëpë toyase'e ayepi. 19 Iye toya pëpë ayere, yequë mu'se pa'i ja'ñere quëaquë toyase'ere a'ri maña nejocatu iti nejocaisiquëreje Maija'quëpi pa'i soquë yë ocueye peoyë. Cui'ne de'o daripëna cacaye peoyë. Iye toya pëpë cato quëaji, ja pa'i oco ayere, cui'ne ja de'oyerepa daripë ayere.

20 Iye yo'o ja'ñe quëasiquëpi caji: “Yë'ëpi esa daija'quë a'ë.” Jaje pa'ija'quë. ¡Daijë'ë, Ëjaë Jesús!

21 Mai Ëjaë Jesucristopi mësarute si'aohua'ire i oiyepi ñacai paja'quë. Jaje pa'ija'quë.

Maija'quë Huajë Ca Nëose'e
New Testament in Secoya (EC:sey:Secoya)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Secoya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Secoya [sey], Ecuador

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Secoya

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

995e68c5-fe57-54e6-bf8e-0637526d3f7d